

SOV. RUSIJOS POLITIKA NEPASIKEITĖ

GIEDA GAIDELIAL..

Kremliaus pastogėje bevyksiantis dialektiniu materializmu paremtas apsisvalymas nuo Stalino artimų sėbrų pagaliau palietė ir Skriabiną — Molotovą. Mirus Stalinui, Molotovas su Beri ja ir Malenkovas buvo sudarę „raudonąją trejukę“. Neilgai tvėrė šios trejukės karaliavimas. Raudonasis būdelis Berija buvo apšauktas šnipu, „liaudies reikalo“ išdaviku ir šūviu pakaušin likviduotas. Vėliau, pats save nesugebančiu pasiskelbęs, nubyrėjo Malenkovas. Iš šios stalininės siaubo ir teroro trejukės bebuvu likęs vis dar netoli nuo raudonojo sosto Molotovas. Jau senokai buvo spėliojama apie jo „pasišalinimą“ iš užsienio reikalų ministerio vietos. Šiam postui užimti vis būdavo minimos Šepilovo ir Gromyko pavardės.

Pagaliau, Jugoslavijos valdo-

partijos suvažiavimo Šepilovas patvirtinamas centrinio komiteto sekretoriare ir paskiriamas papildomu šio komiteto prezidiumo nariu. Ir pagaliau š. m. birželio mėn. 1 d. paskiriamas užsienio reikalų ministru.

Iš šios trumpos apžvalgės jau galima matyti, kad Šepilovas yra Chruščiovo žmogus, akiplėšiškai suktas ir jau nuo 1954 metų aktyviai besireiškias Maskvos „raudonųjų gaidžių“ peštyne.

NEKLAUŽADOS VIEŠNAGĖ

Šešeris metus su trupučiu „socialistinio reikalo“ išdaviku laikytas, Jugoslavijos „draugas, mokytojas“ ir valdovas Josipas Broz-Tito šiuo metu iškilmingiausiai gerbiamas ir pagerbiamas, vaišinamas ir sutiktas Maskvoje pareiškė, jog Lenino skelbtas kolektyvinės vadovybės principas esąs geriausias laidas, kad tarp socialistinio

sužavėti, tvarkėsi kiekvienas savo panamėje, Maskva jėga „liaudino“ jos įtakos sritin patekusias aukas. Rumunija ir Bulgarija, Vengrija, Čekoslovakija ir Lenkija, bei visos kitos valstybės su vakariečių abejingu nesirūpinimu buvo susovietintos. Persekiojimai ir teroras buvo jų ginklas. Daugelyje kraštų žinomi socialistai prisidėjo prie šio ištisos eilės valstybių pavergimo ir sukommunistinimo.

Taip tęstis ilgiau negalėjo. Vakariečių nesibaigį naminiai rūpesčiai nemažėjo, tačiau Sovietų Sąjungos akiplėšiskumas ir gruboniškumas privertė susigalvoti ir kreipti dėmesį į tai, kas dedasi jų pašonėje. Tuo būdu iškilo pasipriešinimas komunistiniam plėtimuisi Korėjoje, Indokinijoje ir kitur. Dėl tos pačios priežasties susidarė įvairios santarvės ir paktai. Prieš komunistinę jėgos agresiją, bu-

LIETUVOS NELAIMEI 16 METŲ

Ar atsimeni, Lietuvi, tą šeštadienį, kada laisvos Lietuvos kelias riedėjo užpuoliko tankai ir žygiavo raudonarmiečiai?

Tai buvo pirmoji laisvos Lietuvos Respublikos pavergimo diena. Tai buvo 1940 metų birželio 15 dieną. Sekančią dieną prasidėjo okupuotą valdžia. Lietuvių tauta buvo okupuota ir pavergta.

Sunkūs atėjo laikai. Atėjūnai palaipsniui naikino Lietuvoj lietuvišką tvarką, įpročius ir įvesdinė-

jo savo iš rytų atsineštus ir lietuvių tautai svetimus nuostatus. Svečima dvasia įsiviešpatavo Lietuvoj. Visas ūkis buvo sutauktas. Buvo paliestas pats žmogus. Jis nustojo asmens teisių ir laisvių. Jis įstatymo buvo sulaukomas, kalinamas, be teismo baudžiamas. Lietuvos pavergėjams nereikėjo nei teisės, nei teisėtumo.

Bet didžiausią tautai smūgį atėjūnas pavergėjas smogė po metų. Tai baisioji diena — birželio 13. Šiomet to kruvino jubiliejaus sulaukė 15 metų. Tą dieną prieš penkiolika metų okupantas pradėjo Lietuvoj masines deportacijas. Vežė šeimomis su mažais vaikais, vežė ligonis ir senelius. Vyrus skyrė nuo šeimų. Vežė kaip piktadarius. Ir vežė nežinon. Vežė naktimis, vežė ir dienomis. Taip truko visą savaitę ligi karo pradžios. Vežė, kaip pirkliai veža gyvulius į skerdyklą.

Savo baismu tai niekad neužmiršamos dienos. Bet tai buvo dar tik pradžia.

Boševikams atėjus į Lietuvą antrą kartą, tokios pat deportacijos vėl buvo vykdomos toliau. Jos tebetęsiamos ir po šiai dienai. Kitomis formomis, kitais būdais, bet žmonės iš Lietuvos visą laiką be jokios pertraukos vis vežami ir vežami į Tolimuosius Rytus, į Azijos dykumas, į šiaurės speigratį, į negyvenamuosius plotus, O Lietuvon nuolat vežami žmonės iš rytų. Svečimi žmonės.

Tai ir yra Lietuvių Tautos naikinimas (genocidas) — pats didžiausias rusų boševikų nusikalstamas darbas.

Šios baisios sukakties proga Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas kreipiasi į visame pasaulyje išbarstytą laisvąją lietuvišką išsiviją, šaukdamas ją įsijausti į pavergtos tautos padėtį, dėtis prieš jos sunkios dabarties palengvinimo ir prieš jos visišką iš boševikinės vergijos išlaisvinimo.

Lietuviai, skelbkime pasauliui apie boševikų daromas skriaudas lietuvių tautai; šaukimės pasaulio sąžinės suprasti ir pasmerkti piktus, nežmoniškus Lietuvos okupanto kėsnius — išnaikinti mūsų tautą; rašykim raštus valstybių vyrams, prezidentams, parlamentų nariams dėl boševikų daromų nusikaltimų ir dėl tų pavojų, kuriuos boševikai sudaro laisvoms valstybėms; siųskim protestus Jungtinių Tautų Organizacijai, klausdami, kodėl nevykdoma Atlanto Charta, kuri duoda tautos apsisprendimo teisę, ir kodėl tos teisės neturi ligi šiol lietuvių tauta? Nenustokim reikalavę, kad boševikai, jėga ir smurtu okupuavę mūsų kraštą, būtų pašalinti ne tik iš Lietuvos, bet ir iš visos Rytų ir Vidurinės Europos ir būtų grąžinti į prieškarines sienas.

Akivaizdoje mūsų tautos nelaimės VYRIAUSIAS LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETAS šaukia tautos laisvąją dalį į vienybę, į darbą ir sutartiną darbą, kuris taip reikalingas Lietuvos laisvei grąžinti. Lietuvi, niekad nepavarkti Lietuvos laisvinimo pastangoms!

VLIKO PREZIDIUMAS IR VYKDOMOJI TARYBA
1956 m. birželio mėn.

— „The New Leader“ paskelbė ištisą seriją straipsnių apie pavergtasias Europos tautas 1956 m. Duota taip pat kondensuota apžvalga, kokia padėtis yra Pabaltijo kraštuose, tarp jų ir Lietuvoje. Ypač išryškintas rusų stiprinimas ir visų trijų kraštų rusifikacija.

Šv. Tėvo paskirtas Bs. Aires valdytoju J. E. Arkiv. Dr. F. Lafitte kalba Bs. Aires katedroje gegužės 27 d. po imigrantų procesijos.

simpatijas ir pritarimą. Šios Kremliaus politikos krypties pakeitimas buvo juntamas ir paskutiniuose Italijos savivaldybių rinkimuose, kur komunistų partijai simpatizuojantieji Pietro Neni vadovaujami socialistai laimėjo daug komunistinių balsų.

Dėl tos pačios priežasties ir Tito viešnagė Maskvoje darosi

LIETUVIAI RELIGINĖJE TAUTŲ EISENOJE GEGUŽES 27 D.

vo Tito lankymosi Maskvoje išvakarėse, Molotovas atsistatydino iš užsienio reikalų ministerio vietos. Nauju užsienio reikalų ministru paskiriamas Dimitrijus T. Šepilovas, postalininės eros žmogus, vyriausias „Pravdos“ redaktorius ir tautybių tarybos užsienio reikalų komisijos pirmininkas. 1954 metais į Kiniją ir 1955 m. į Jugoslaviją Šepilovas lydėjo Bulgariją ir Chruščiovą. Molotovas šių palydovų tarpe nebuvo. Prisimename, kad šių kelionių metu buvo pasirašytos naujos Sovietų Sąjungos ir Kinijos bendradarbiavimo sutartys, gi Belgrade — susitaikyta su Titu, Stalino ir Molotovo paraisais 1948 metais išmestu iš Kominformo ir apšauktu „socialistinio reikalo“ išdaviku. 1955 m. liepos mėn. 12 d. Šepilovas paskiriamas centrinio komunistų partijos komiteto sekretoriumi. Tais pačiais metais liepos mėn. pulk. Nasserio kviečiamas lankosi Egipte. Šio lankymosi pasėka — glaudus Sovietų Sąjungos bendradarbiavimas su arabais ir komunistinių ginklų siuntos į Artimuosius Rytus kovai su žydais ir, netiesiogine prasme, rausimasis po vakariečių pamatais, kuriais buvo paremtas JAV, Anglijos ir arabų valstybių bendradarbiavimas. 1956 m. vasario mėn. XX kom-

(komunistinio) režimo valstybių ateityje nebūsią nesusipratimų. Reikšmingi tai žodžiai, rodantieji tikrąjį Maskvos „keitimosi“ veidą, kuriam pritarias ir ilgai neklaūžada laikytas Tito. Reikšminga taip pat ir Tito viešnagė Maskvoje.

Jau anais Tito nesantaikos laikais „Laikas“ savo skiltyse atitinkamomis progomis nesyki buvo tvirtinęs, jog Tito draugystė su vakarais yra tik taktinis vakariečių akių dūmimas. Šėtoniškos komunistų politikos suktumas ir įžūlumas nesyki buvo įvykių eigos patvirtintas. Prisiminkime tik 1939 m. Berlyno — Maskvos santarvę, kurios pasėkoje kilo antrasis pasaulinis karas; Suomijos karą, Lietuvos, Latvijos ir Estijos pavergimą, visokias Teherano, Jaltos, Potsdamo ir Ženevos konferencijas, įvairius visokių pasitarimus ir posėdžius, tai pamatysime, kad nors ir skirtingomis priemonėmis, Rusija siekia vienintelį tikslą — užvaldyti ir pavergti visą pasaulį. Dabartinės Sovietų Sąjungos višaus ir užsienio politikos kryptis tebėra ta pati, tik keičiamos priemonės ir būdai.

Pasibaigus karui, Maskva jėga griebėsi įgyvendinti savo siekiamus tikslus. Tuo metu, kai vakariečiai, laimėjimo apakinti ir Maskvos „draugystės“

vo imtasi organizuoto pasipriešinimo. Nepaprastas JAV valstybių užsispyrimas ir griežtumas, paremtas šio krašto ekonominių ir karinių išteklių, buvo pastatytas, kaip užtvanka raudonajam tvanui sulaukyti. Tuo būdu, komunistiniam jėgos viešpatavimui sumenkėjus, Kremliuje imta ieškoti naujų būdų ir priemonių. Šių priemonių keitimasis buvo žymiai palengvintas Stalino mirties.

Nenoromis turime prieiti prie išvados, jog Maskvos tikslai nėra pasikeitę. Ir štai dėl kokių priežasčių — persekiojimai ir žudymai tebesitęsia toliau. Pasaulio akims apdumti paskelbtas Stalino autoriteto atmetimas tėra tik suktas žingsnis. Taip pat įžūlus melas yra skelbiamasis vidaus politikos sušvelnėjimas.

Žinome gerai, kad vakarų valstybių politinių partijų programose fizinės jėgos vartojimas siekimams įgyvendinti yra smerkiamas. To paties laikosi ir vakarų socialistinės partijos, pabrėždamos komunistų partijų diktatūrinius metodus ir priemonės. Tuo būdu, Kremlius išitikino, kad jėgos pagalba vakaruose negali laukti laimėjimų. Tenka tad manyti, kad skelbiamas „raudonųjų stabų“ sunaikinimas yra tik priemonė patraukti socialistinių partijų

reikšminga. Jugoslavijos komunistinis diktatorius, glaudžiai ekonominiėje srityje bendradarbiavęs su vakariečiais, politiškai ilgai pykęs su Maskva, šiuo metu yra didžiausias „raudonųjų“ carų svečias. Tad ir Tito kelionė Maskvon, nėra tik reklaužados ir Kremliaus savitarpio santykių pagerėjimo rodiklis, bet ženklas, verčiantis susigalvoti, kad pavojus vis didėja, kad ištisa eilė tautų tebėra komunistiniam kalėjime ir kad budrumas nei kiek neturi sumažėti. — a. b. c. —

ARGENTINOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS

VISUOTINIS SUSIRINKIMAS

įvyks š. m. birželio 24 d. 12 val. Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda. Šiame susirinkime bus svarstomi visus lietuvių liečiantieji reikalai, bus renkami dviem metams

VADOVAUJAMIEJI ORGANAI:

TARYBA IR RINKIMŲ BEI NESUSIPRATIMAMS SPREŠTI KOMISIJA. Naujoji Taryba vėliau išrinks

CENTRO VALDYBĄ ir REVIZIJOS KOMISIJĄ.

Į susirinkimą kviečiami organizacijų atstovai ir visi lietuviai. Iš toliau atvykusiems atstovams bus duodami užkandžiai, kuriuos parūpins Avellanedos Apylinkė.

ARLB Centro Valdyba

PASTORAL COLECTIVA

DEL EPISCOPADO ARGENTINO SOBRE LA PROMOCION Y LA RESPONSABILIDAD DE LOS TRABAJADORES

INTRODUCCION

1. — La caridad de Cristo, el amor que Cristo trajo a la tierra, nos impulsa una vez más, amados hijos, a hacer oír nuestra voz y expresar nuestra alegría, frente al hecho de la promoción de los trabajadores en nuestro país en la aplicación al terreno social de las urgentes recomendaciones de los Sumos Pontífices, las cuales no fueron llevadas a la práctica a pesar de dichas advertencias y del innegable aporte de hombres e instituciones católicas.

2. — Hemos señalado ya, en otras ocasiones, la demora habida en nuestro país, por la que todos los Papas, y más claramente León XIII con su encíclica *Rerum Novarum* — cuyo 65º aniversario celebraremos dentro de pocos días — han trabajado y luchado tanto.

Al no haberse dado cumplimiento integral y sincero a las consecuencias sociales de la doctrina evangélica, no es de extrañar que nuestro país haya tenido que soportar no pocos males, ocasionados algunos por omisión y otros por acciones basadas en principios erróneos.

23. — De esta "promoción de los trabajadores al orden de dignidad que corresponde al trabajo, a la persona humana y su familia, dentro de los cuadros sociales", queremos tratar para asentarla sobre bases firmes. Los Obispos argentinos nos dirigimos por esto a todos nuestros amados fieles y concludamos para recordar los puntos más importantes que deben tenerse en cuenta, si se quiere que los hombres que con su trabajo cotidiano forjan la grandeza de la Patria, participen plenamente en el cumplimiento de su misión y puedan asumir el importante papel que su número y madurez les asignan en la economía y en la sociedad; tanto más que para los problemas sociales y económicos que nos angustian a todos no hay solución sin un esfuerzo enérgico, abnegado y concorde de todos los argentinos.

4. Sin la Iglesia la cuestión social es insoluble, pero, tampoco ella sola puede resolverla. Es necesaria la colaboración de las fuerzas intelectuales, económicas y técnicas de las instituciones privadas y de los poderes públicos. La Iglesia, por su parte, ha ofrecido, para la fundamentación religioso-moral de todo orden social, principios básicos de indiscutible valor y eficacia.

Nos esforzaremos, pues, por señalar cuál ha de ser el rumbo a tomar en el asunto que nos ocupa, para que sea eco fiel del gran Mandamiento: "Amad los unos a los otros".

CAMINOS ERRONEOS

5. — Muchos errores podrían desvirtuar una efectiva promoción de los trabajadores.

a) Errores del capitalismo: Todo el mundo sabe que la Iglesia Católica combate al comunismo, y por esto hay quienes la creen aliada del capitalismo; así la consideran muchos pobres y lo que tal vez es peor, muchos ricos. Sin embargo, la Iglesia nunca ha dejado de denunciar las graves consecuencias del capitalismo, y "no sólo ha señalado los abusos del capital y del mismo derecho de propiedad que ese sistema promueve y defiende, sino que también ha enseñado que el capital y la propiedad deben ser instrumentos de la producción para provecho de toda la sociedad, y medio de defensa y de progreso para la libertad y dignidad humana".

PROPIEDAD Y CAPITALISMO

6. — "En efecto, ya León XIII, en su célebre Encíclica *"Rerum Novarum"* anunció el principio de "que para todo recto orden económico y social debe ponerse como fundamento inconcluso el derecho "a la propiedad privada. Y si es "verdad que la Iglesia ha reconocido "do siempre el derecho natural de "propiedad y de transmisión hereditaria de los propios bienes, no "es, sin embargo, menos cierto que "esta propiedad privada es de manera especial el fruto natural del "trabajo, del producto de una intensa "sa actividad del hombre, que la "adquiere gracias a su voluntad

"enérgica de asegurar y desarrollar "con sus fuerzas su existencia propia y la de su familia, de crear para sí y para los suyos un campo de "justa libertad, no sólo económica, "sino también política, cultural y "religiosa. Un orden social que niega el principio o hace públicamente "imposible o vano el derecho de "propiedad, tanto en los bienes de "consumo como en los medios de "producción, no puede ser admitido como justo por la conciencia "cristiana, pero tampoco puede ella "aceptar aquellos sistemas que reconocen el derecho de propiedad "privada según un concepto completamente falso, y están, por "consiguiente, en oposición con el "orden social verdadero y sano.

7. — "Por eso, allí donde, por "ejemplo, el capitalismo se basa en "principios de errónea concepción "y se arroga sobre la propiedad un "derecho ilimitado, sin subordinación alguna al bien común, la Iglesia lo ha reprobado como contrario al derecho de naturaleza. Veamos efectivamente, núcleos, cada "vez más numerosos, de trabajadores "res que se encuentran muchas veces frente a excesivas concentraciones de bienes económicos, que, "ocultos frecuentemente bajo formas anónimas, logran sustraerse "a sus deberes sociales y ponen casi al obrero en la imposibilidad de "formarse para sí una propiedad "efectiva. Vemos la pequeña y la "mediana propiedad disminuir y "debilitarse en la vida social, arrinconada y obligada, como está, en "una lucha decisiva, cada vez más "dura y sin esperanza de feliz éxito. "Vemos, por una parte, que las fabulosas riquezas dominan la economía privada y pública, y no pocas veces hasta la actividad civil. "Y, por otra, la muchedumbre innumerable de quienes careciendo de "toda seguridad directa o indirecta "de su propia vida, no ponen ningún interés en los verdaderos y "elevados valores del espíritu, "cerrándose a las aspiraciones hacia una libertad justa y arrojándose "se al servicio de cualquier partido "político, esclavos de cualquiera "que les promete de alguna manera pan y tranquilidad. Y la "experiencia ha demostrado de qué "tiranía, aún en los tiempos presentes, es capaz la humanidad en semejante situación."

(Continuará).

Reikalauja panaikinti priverčiamuosius darbus

PAPRASĖ IŠAIŠKINTI IR 28 LIETUVIŲ VEIKĖJŲ LIKIMĄ

Tarptautinė Darbo Organizacija (ILO) prieš kiek laiko buvo sudaręs ad hoc komisiją, turėjusią iširti priverčiamuosius darbus. Mūsų komisija 1956 m. kovo 12 — 17 d. d. Ženevoje tyrinėjo medžiagą, gautą iš įvairių vyriausybų ir organizacijų. Komisijai pirmininkavo buv. Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus pirm. Paul Ruegger, šveicaras. Komisija visais balsais priėjo išvadą, kad dar vis tebeveikia priverčiamųjų darbų sistema, nors padėtis pastaraisiais metais kiek ir pagerėjusi. Nors kai kuriose darbo stovyklose padėtis ir pagerėjo, tačiau, komisijos konstatavimu, dar negalima kalbėti apie tikrą šios rūšies pažangą, kol nėra visiškai panaikinta pati priverčiamųjų darbų sistema. Viena iš esminių priemonių kovoti su priverčiamaisiais darbais, komisijos nuomone, yra viešoji pasaulinė opinija, kuri gali padaryti reikalingą spaudimą ir nuolat kelti tos rūšies nenormalumus. Komisija sveikina mintį, kad per šiemetinę tarptautinę darbo konferenciją norima iškelti siūlymų, reikalaujančių sudaryti naują tarptautinę sutartį priverčiamųjų darbų sistemai panaikinti. Šios komisijos pranešimas priverčiamųjų darbų reikalu Tarptautinės Darbo Įstaigos generalinio direktoriaus, Mr. A. D. Morsės, bus pateiktas vykdomajai tarybai ir birželio mėnesyje susirenkančiai darbo konferencijai. Reikia tikėtis, kad šis darbas taip pat prisidės prie darbo vergų padėties sušvelninimo.

JAV senato pakomisei nagrinėjant priverčiamųjų darbų problemą pasaulyje, Lietuvos liudininku

Vašingtone buvo iškvieštas 1941 m. iš Lietuvos Sibiran ištremtas Dr. M. Devenis, VT pirmininkės A. Devenienės vyras. Rezoliuciją tuo reikalu yra pateikęs senatorius iš Minesotos Humphrey. Darbo vergų sistema panaikinti reikalauja ypač iš Illinois P. Douglas, kurio vadovaujamas senato darbo komiteto padalinys ner Alta ir buvo iškvieštas Dr. M. Devenį liudyti. JAV di-džioji spauda, rašydama apie Dr. M. Devenio liudijimą, pažymi, kad Sov. Sąjungoje darbo vergai yra tikri vergai. Dr. Devenis — smulkiai nupasakojo savo kančias kalėjimuose ir Sibiro darbo vergų stovyklose. Atsakymą į senatoriaus Kennedį klausimą, Dr. Devenis pastebėjo, kad jis buvo paleistas tik po metų laiko JAV Valstybės Departamento nuolatinių intervencijos. Jis buvo suimtas be jokios kaltės ir be teismo išsiųstas į Vorkutą. Mirtingumas stovyklose buvo didelis, kasdien mirdavo nuo 100 iki 150 darbo vergų. Suimtieji turėdavo dirbti po 14 — 16 val. per dieną, susirge ir nusilpę dingdavo Artikos šalčiuose ir pūsose. Liudininkas taip pat pasisakė už demokratų siūlomą JAV senatę praverčiamųjų darbų reikalu konvenciją. Priėmus siūlomą rezoliuciją, tikimasi JAV vyriausybę paskatinti, kad ji imtųsi vadovauti kovai už darbo vergų sistemos pašalinimą.

Komitete dar liudijo senat. Humphrey, čekoslovakietis Tarybos pirm. J. Lettrier, ukrainietis prof. Dobriansky, veikalo „Priverčiamieji darbai Sov. Sąjungoje“ autorius D. Dallin ir kt.

Iš patikimų šaltinių patiriama, kad tarp tu Rytų Europos veikėjų, kuriuos britų politikai pareikalavo paleisti arba bent pranešti jų likimą, buvo sąrašas ir 28 lietuviai, tarp jų Jonas Aleksa, Dr. L. Bistras, K. Bizauskas, Buožis, Čarnecis, Jonas Dagelis, kun. Dagilis, Pr. Dovydaitis, J. Jankevičius, Dr. K. Jokantas, J. Kalnėnas, O. Leonaitė, M. Lipčius, M. Masiliūnas, Vyt. Petrušis, Balys Žygelis, A. Žvironas, V. Račkauskas, Z. Starkus, Aleks. Stulginskis, Konst. Stašys, Ant. Tamošaitis, Toliušis.

Ko siekiama Pabaltijų

Vokiečių „Deutsches Volksblatt“, Nr. 10/1956 rašydama apie Pabaltijų kraštų tarjamąjį statuto keitimą, norint juos paversti „sa teitiniais kraštais“, kaip čekoslovakiją, Lenkiją arba Vengriją, pažymi, kad šių kraštų susovietinimas yra nepaprastai didelis. Visa ši akcija tėra tik naujas bolševikinis manevras pasaulio viešajai opinijai apgauti. Iš Helsinkio pranešime skelbiama, kad į Lietuvą ir Latviją grąžinami (jei, žinoma, kas iš viso paleidžiamas) tik ūkininkai ir darbininkai, bet ne seniau deportuoti tie inteligentai, Helsinkyje, kur šie įvykliai sekami su ypatingu susidomėjimu, reiškiamas įsitikinimas, jog šiuo būdu Sovietai nori padaryti užsienio politikoje tam tikrą žestą, tikėdamiesi palenkti JAV-es, kad pripažintų „satelitines Pabaltijų valstybes“, nors jos ir toliau paliktų visiškai susovietintos. Tokia sovietinė iniciatyva visiškai sutinka su dabartine rusų užsienio politika, pasisakant už sambūvį ir įtamos sumažinimą. Maskvai vis tiek nebus jokio pavojaus, nors šios respublikos ir pasidarytų formaliai „savarankiškos“ arba gautų satelitų statusą. Priešingai, Maskva tuo būdu tikisi galėsianti sustiprinti Rytų bloką, jei Jungtinėse Tautose būtų gautos naujos trys vietos ir 3 balsai.

PAREIŠKIMAS

ELTA, 1956.V.19. Lietuvos pasų vizavimo reikalu Italijoje Vykdomoji Taryba paskelbė per ELTA (Nr. 12/1956) komunikatą, kuriame pasakyta: kad šiuo reikalu yra gautas Italijos Užsienio Reikalų Ministerijos su ministerio Alberto NONIS parašu pranešimas.

Visa tai, kas pasakyta, perdėm atitinka tiesą: p. Alberto Nonis yra aukštas pareigūnas Italijos Užsienio Reikalų Ministerijoje ir turi ministerio titulą, kaip pvz. ir mūsų pasiuntiniai yra tituluojami ministeriais. Iš Vykd. Tarybos pusės būtų keista, jeigu p. Nonio pavardė būtų buvusi paminėta be titulu.

Tenka tik stebėtis, kad dėl tokio mažmožio kai kurie mūsų visuomenės sluoksniai rodo tiek susijaudinimo, tartum jiems rūpėtų ne laimėjimas mūsų pasų reikalu, bet žaisti titulais.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

(E) Gautosiomis žiniomis, kun. J. Vailokaitis mirė ir palaidotas 1953 m. rugpjūčio 5 d. Paštuvos kapinėse, tarp Vilkijos ir Kulautuvos. Vysk. Karoso kapas yra Marijampolės bažnyčioje. Jis prižiūrimas ir papuošiamas, ypač kada laikomos už jį pamaldos. Tikintieji Marijampolėje ruošiasi jam pastatyti paminklą. Marijampolėje klebonauja Petrauskas, buv. karo kapelionas. Su juo Marijampolėje yra 4 kunigai, tarp jų — ir senukas kun. V. Dvaranauskas, be to, du jauni vikarai, baigę mokslus jau rusų okupacijos metais. Buvusi katalikų bažnyčia Vytauto gatvėje, dabar vadinamojoje Četniachovskio gatvėje, yra uždaryta. Joje įtaisytas knygų krautuvės sandėlis. Iš oro bažnyčia nepakeista; bet viduje sukrautos knygos. Tuo tarpu evangelikų bažnyčia Kauno gatvėje, kurios vardas paliktas senasis ligi šiol, pakeista jau ir iš oro. Bokštas visai nugriautas, o 1955 m. ten įrengta sporto halė. Marijampolėje Kauno gatvėje buvo dvi žydų sinagogos, kuriose dabar yra įrengti audimo fabrikai. Marijampolėje žydų tgyvena vos keli. Pravoslavų veikia senoji nedidelė bažnytelė kapinėse. Virbalio bažnyčios vietoje testūko griuvėsiai.

Vilkaviškio katedra per karą buvo suldyta su žeme. Vilkaviškio vyskupijoje ar kitur tebedirba šie dvasininkai: Pr. Adomaitis, Dr. P. Bielskus, Petras Dvaranauskas, Dumčius, Juozas Aleksa, Akelis, Birbilas, Inkratas, Josiukas, Lucius, Leonas, Mikelevičius, Gurevičius, Pėstininkas, Reitelaitis, Maslauskas, Rudaitis, Merkevičius, Švelnys, gražintasis iš Sibiro Vizgirda, Vaičaitis, Vebeliūnas, Uogintas ir kiti. Stankevičius dirba Vilniuje. Yra apie 20 gyvūnų, atšventusių savo sidabrinį jubiliejų (25 metų kunigavimo sukaktį). Klebonais yra paskirta ir jaunesnių kunigų. Apskrintai, krašte religinis gyvenimas, kiek okupacinės sąlygos leidžia, stengiamasi palaikyti gyvas nepaisant viso prispaudėjų žiauru.

Lietuvių nuopelnai Europai amžių būvyje

Platų atgarsį yra sukėlus lietuviams labai palanki kalba, pasakyta per Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą Romoje didelio lietuvių bičiulio kard. Pizzardo. Didžiai reikšminga buvo ir pasižymėjusio italų senatoriaus Ciasca kalba, nušviečianti lietuvių tautos nuopelnus Europai amžių būvyje. Abi kalbos buvo įdėtos itališkoj Eltoji Press. Sesat. Ciascos kalba istoriškai yra labai tiksli, nes jis pats yra istorijos profesorius Romos un-te, ir prikiaia Lietuvai daug nuopelnų, kuriuos pirmiau savinosi sau kiti. Ši kalba tarp lenkų sukėlė tam tikro nepasitenkinimo, ypač posakis, jog Europos svarbiausią apsaugą viduriniais amžiais sudarė Lietuva, bet ne Lenkija, kuri, paukdoma savo prestižą, ištekdino Jadvygą už Jogailos ne dėl kokių sentimentų, bet dėl to, kad Lietuva buvo galinga ir pavyzdinga valstybė ir jei ne Lietuva, kažin ar šandien beegzistuoti ir Lenkija. Lenkai bėgo aiškintis pas italų senatorių, bet jų aiškintimais nieko nepadėjo, nes tas istoriškai įrodė, jog taip yra buvę. Tokio žymaus istoriko palankumas lietuviams turi didelę reikšmę.

(E.)

mo. Tebešas gyvas ir L. Bistras. Gyvena Lietuvoje.

I Rygą grįžo paleistasis buv. užs. reik. ministeris ir pasiuntinys L. Sėja, buv. ir demokratinio centro šulais A. Keninš, buv. parlamento atstovas K. Bumeisters ir kt. Visa eilė latvių parlamentarų mirė ištremime.

Ateina žinių, kad Pabaltijų kraštuose ir „Kalinigrado srity“ įkurdintų ukrainiečių, gudų, krimo tolių ir mongolų dalis nori vėl grįžti atgal — į savo senuosius gyvenuosius kraštus.

Vokiečių Raud. Kryžiaus jieškujimų tarnybos duomenimis, dar vis tebėra neišaiškinta 1.200.000 vokiečių karių likimas. Sovietų darbo stovyklose ir kalėjimuose tebėra laikoma 2.100 karių ir 7.000 civilių, be to, priverč. darbų rajonuose laikoma apie 84.000 prievarta „įkurdintų“ ar ištremtų vokiečių (Reichsdeutsche ir Volksdeutsche). Po vieną kitą jų grįžta į Vokietiją — ir jie parneša naujų žinių apie mūsų tautiečius.

94.24% Sov. Sąjungos suaugusiųjų nepriklauso partijai

(E). Per Sov. Sąjungos kp 20-ji partijos suvažiavimą įdomu pranešimą padarė Sov. Sąjungos kp centro komiteto sekretorius A. B. Aristovas, mandatų komisijos vardu nušvietęs, kaip atrodė kp statistiniai skaičiai. Aristovo pranešimu, Sov. Sąjungos kp dabar turi 6.795.896 narius ir 419.609 kandidatus, iš viso — 7.215.505 partijos draugus. Per 19-ji partijos suvažiavimą (1952. 10. 1) tikrųjų narių partijoje buvo 6.013.259 ir kandidatų 868.886, iš viso — 6.682.145. Tuo būdu nuo 1952 m. partijos narių skaičius padidėjo 782.637, o kandidatų skaičius sumažėjo 449.277. Vadinasi, partijos narių skaičius per mėnesį padidėjo apie 8.600 arba 8.600 arba per metus — 103.000.

Iš to skaičiaus vyrai sudaro 80,5% (5.801.049) ir moterys 19,5% (1.414.456). Jauniausias partijos narių amžius nustatytas 18 metų. Vadinasi, Sov. Sąjungos kp yra žymiausia dalimi vyrų organizacija. Bendras suaugusių per 18 metų, vyrų ir moterų skaičius Sov. Sąjungoje siekia apie 125 mil. Iš jų tik 7,2 mil. tėra kp nariai arba jos kandidatai. Kitaip tariant, aktyvūs partinio gyvenimo nariai tėra 5,76%. Tik, aiškiau sakant, 94,24% visų Sov. Sąjungos suaugusių gyventojų nepriklauso komunistų partijai. Iš 125 mil. suaugusiųjų apie 43% (arba 54 mil.) yra vaikų ir 57% (arba 71 mil.) moterų. Moterų aktyvių partijos narių skaičius tesiekia 1,97%. Tuo būdu 89,3% suaugusių vyrų ir 98,03% suaugusių moterų nėra aktyvūs partijos nariai.

Paskelbtieji statistiniai duomenys įdomūs ir kitais atžvilgiais. Iš jų paaiški, kad pvz. Maskvoje yra 3 kartus tiek komunistų, kaip visame Kazachstane, o Leningrade — 2 kartus tiek, kaip Gudijoje. Taigi, svarbiausia partiniai yra sukoncentruoti ten, kur yra valdžios administraciniai centrai. Maskvoje vidutiniškai komunistų yra 45 kartus daugiau, negu jų siekia vidurkinis visos Sov. Sąjungos gyventojų skaičius. Aristovas nurodė, kad šiuo metu Sov. Sąjungoje yra 350.000 pirmųjų partinių organizacijų, (Nukelta į 3 psl.).

Režisoriaus S. Derenčius su artistais, suvaldinę per Motinos Dienos minėjimą gegužės 26 d. Lietuvos Salėje, Avellanedoje, Kalnų Dukros veikalą „Motinos širdis“.

LIETUVIAI visame Pasaulyje

AUSTRALIJA

→ Baigęs Sydney un-to humanitarinių mokslų fakultetą aukščiausiu laipsniu Vyt. Doniela už savo mokslinį darbą „Esmės sąvoka“ gavo minimo un-to filosofijos magistro laipsnį. Darbas įvertintas aukščiausiu pagyrimu. Jaunas lietuvis mokslininkas yra pasižymėjęs savo veikla ALB krašto valdyboje, „šviesos“ sambūryje ir kitur.

— Lietuvė D. Žilinskienė, 1954 m. baigusi su pagyrimu Melbourne un-to socialiojijos kursą ir su pasižymėjimu dirbusi St. Vincent ligoninėje, pakviesta un-te dėstyti trečių metų kurso studentams sociologiją.

— Australijoje gražiai reiškiasi „Dainos“ choras, kuris dalyvavo 3 minėjimuose - koncertuose, veik 100 sekmdienų giedojimo per pamaldas etc. Šiuo metu choras savo repertuare turi 14 pasaulietinių ir 200 bažnytinių kūrinių. Diriguoja Algis Plūkas.

ANGLIJA

→ DBLS visuotinis skyrių atstovo suvažiavimas Londone išrinko naują S-gos valdybą. S-gos pirmininku perrinktas M. Bajorinas, o valdybos nariais išrinkti: kun. A. Kazlauskas, žymantas, Nenortas, Grikinas, Dargis ir Vilčinskis. Lietuvių Namų Akc. B-vės, kuri dabar valdo namus Londone, 24 ha ūkį netoli Londono ir turi nuosavą spaustuve. — akcininkų suvažiavimas nutarė padidinti B-vės akcinį kapitalą iki 15.000 svarų sterlingų. 1957 m. bus ruošiamas Sąjungos 10 m. sukakties minėjimas.

JUNGT. AMER. VALST.

→ Moderniojo meno muziejus su-ruošta piešinių parodai iš atsiųstų 5000 darbų buvo atrinkta tik 150, tarp jų ir lietuvių dailininkų R. Viesulo bei A. Veščiuo kūrinių.

— Knyglininkas J. Karvelis Čikagoje netrukus išleis P. Galaunės naują „Lietuvių liaudies meno“ laidą.

→ Čikagietis W. Gaučys gavo iš Sovietų pranešimą, kad jo žmonai Menikai Gaučienei bus duota išvažiavimo viza išvykti pas jį į Čikagą. Gaučienės prašymas buvo teigiamai išspręstas, kai prie paties Čruščiovo priėjo žymus New Yorko veikėjas, besilankydamas Maskvoje.

KANADA

→ Dr. B. Matulionio žmona, nuvykusi į Kanadą aplankyti savo dukters dantų gydytojos ir mediko sūnaus, mirė širdies liga.

(Tęsinys iš 2 psl.)

arba celių. Tuo būdu vienai partinei celei vidutiniškai tenka apie 20,6 „draugo“. Toliau iš pranešimo paaiškėjo, kad nevisuose Sov. Sąjungos sovchozuose, kurių yra apie 5.000, veikia „pirminės partinės organizacijos“, o iš kolchozų, kurių bendras skaičius siekia apie 88.000, 7.356 visai nėra nė vienos partinės celės. Prieš sustambinant kolchozus 1952-53 metais, kolchozų skaičius siekė apie 250.000. Kaimo vietovių ir tos rūšies gyvenviečių Sov. Sąjungoje skaitoma apie 300.000, iš jų tik apie 80.000 teturi partines „celės“, o daugiau kaip 200.000 kaimų neturi nė vienos kp pirminės organizacijos ar celės.

Per „ataskaitinį pranešimą“ LKP 19 suvažiavime Vlniuje (1956. I. 24 — 26 d. d.) A. Sniečkus pareiškė, kad 1956 m. sausio 1 d. Lietuvoje buvo 36.087 komunistai. Iš 1787 kolchozų pirminės partinės organizacijos veikiančios 1.085 kolūkiuose, o 170 kolūkių sudarytos „kandidatinės grupės“. 1939 m. Lietuvos kp įsirašiusių narių buvo 1.741, iš kurių tik 616 tebuvo lietuvių. 1941 m. vasario 3 d. per 5 partijos suvažiavimą, praėjus 8 mėnesiams nuo bolševikinės okupacijos, Sniečkus paskelbė narių skaičių siekus 2.504 iš maždaug 3 milijonų gyventojų skaičiaus. Per 1952 m. gruodžio 4 d. „taikos kongresą“ Maskvoje mandatų komisija paskelbė, kad Lietuvos kp narių skaičius pakilęs iki 36.000 (vadinasi, apie 1,3% visų gyventojų). Latvių laikraščių žiniomis, latvių kp turi apie 60.000 narių ir apie 5.000 kandidatų. Tarp Sov. Sąjungos viasąjunginės kp ck narių yra Sniečkus, o Šumauskas ir Paleckis — figūruoja kandidatų sąrašė.

VOKIETIJA

→ Ryšium su Lietuvos Steig. Seimo met. sukaktimi buv. to seimo narys prel. M. Krupavičius 1956. V. 15 per Amerikos Balsą pasakė į kraštą kalbą, kurioje išsamiai nūšvietė Steigiamojo Seimo darbus ir nuopelnus Nepriklausomai Lietuvai. Steig. Seimas Lietuvos valstybei nustatė tvirtus pagrindus. Steigiamojo Seimo priimtąją konstituciją net sveitimiėji mokslininkai rado pažangiausia. Tokios žemės reformos nebuvo pravedusi nė viena valstybė. Su bolševikais pasirarytą sutartimi Sovietai visiems laikams atsisąžėdė savo pretenzijų į Lietuvą. Bet paskiau paaiškėjo, jog tai būta biaurios klastos. Pranešėjas savo kalbos gale pareiškė tvirtą įsitikinimą, jog iš bolševikų ugnies išėjė mūsų tautiečiai sugebės ateityje dar gražiau Lietuvą tvarkyti.

→ Š. m. gegužės 23 d. sueina 10 metų nuo Mažosios Lietuvos patriarko Martyno Jankaus, Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komiteto pirmininko, pasižymėjusio lietuviybės žadinimo, aušrininko, mirties (1856. VIII 7. — 1956. V. 23). M. Jankus mirė Flensburge, Vak. Vokietijoje. Dabar i Bitėnus ir į Rambyną tik retkarčiais pionieriai ar komjaunuoliai suruošia „išvykas“. Jankaus dešimtmečio sukaktį iškilmingai ruošiasi paminėti visame pasaulyje mažlietuvių ir kt.

→ Šiomet gegužės mėnesį taip pat sueina 10 metų, kai buvo atgaivintas vyr. Mažosios Lietuvos organas ir išrinkta Mažosios Lietuvos Taryba. Tarybai per visą laiką ir šiandien pirmininkauja E. Simonaitis.

Reikšmingas ALPPSąjungos susirinkimas

1956 metų gegužės 26 d. Avellanedos Vokiečių Klubu patalpose įvyko ALPPS Valdybos suauktas susirinkimas, kuriame dalyvavo apie 40 narių, svečių ir stebėtojų. Susirinkimas buvo atidarytas L. Sruogos, kuris, po trumpo įžanginio žodžio, pakvietė dalyvaujančius išrinkti pasitarimo pirmininką. Balsų dauguma pirmininku buvo išrinktas p. Agr. St. Mikėlionis.

Sekė ALPPS Valdybos pranešimas, kurį perskaitė p. R. Jasiulis. Pranešėjas davė suglaustą apžvalgą Sąjungos įkūrimo, stovio ir nuveiktų darbų. Revizijos Komisijos nariai p. p. Agr. Mikėlionis ir J. Nėkutis patvirtino pranešimą, pažymėdami, kad Sąjungos knygos ir atsiškaitymas rasta pilnoj tvarkoj.

Sekė p. J. Čikšto žodis, Sąjungos tikslų įgyvendinimo reikalu. Nušvietė idealus, kuriais vadovavosi Sąjungos steigėjai, ALPPS Valdybos pirmininkas pranešė, kad iniciatorių būrelis ryžosi įsteigti Sąjungos Fondą, įgijimui patalpų Sąjungos klubui, kurios atitiktų Sąjungos prestizui bei narių ir prijaučiančių reikalavimams. Pagal p. Čikšto pranešimą, pagrindinė Fondo lėšų dalis bus sukelta paskolų būdu. Paskolos bus vienkartinės, nemąžesnės \$ 1.000, ir mėnesinės, nemąžesnės \$ 100. Įnešama dviejų metų laikotarpyje. Vienkartinėmis paskolomis prie Fondo sutiko prisidėti p. p.

A. Barzdžius	\$ 50.000	inašu.
J. Čikštas	„ 50.000	„
K. Šulnis	„ 10.000	„
B. Eidukonis	„ 10.000	„
A. Geigas	„ 10.000	„
B. Survila	„ 10.000	„
V. Grigaitis	„ 3.000	„
K. Runimas	„ 2.000	„
L. Sruoga	„ 1.500	„
Dr. A. Kairėlis	„ 10.000	„
K. Kaminskas	„ 15.000	„
Agr. S. Mikėlionis	„ 2.000	„
ALPPS Valdyba	„ 1.500	„

Viso \$ 175.000 inašu.

„Birutės“ Dr-jos vadovės. Iš kairės į dešinę Dr-jos pirm. Anastazija Bagdonienė, Jaunųjų Birutiečių vadovė Aldona Černiauskienė ir Mažųjų Birutiečių globėja Antanina Mikėlionienė.

BERISSO

BERISSE PAMINETA MOTINOS DIENA

Gegužės 20 d. „Mindaugo“ Dr-ja labai įspūdingai paminėjo Motinos Dieną. Pamaldos už motinas buvo 10 val. vietinėje bažnyčioje, kurias atlikė Berisso lietuvių kolonijos kapelionas kun. J. Margis. Po pamaldų 12 val. buvo bendri pietūs Dr-jos patalpose, o 18 val. kultūrinis minėjimas, kurį atidarė „Mindaugo“ Dr-jos pirm. A. Žemaitis. Programą vedė P. Glenza, o paskaitė apie motinas laikė p-lė. N. Marcinkevičiūtė. Padeklamavo gražius eilėraščius J. Trimakaitė ir R. Kulenytė. Buvo suvaidinta įdomus veiklas — „Namai — pragarai“, po kurio jaunimas linksminosi.

* „Mindaugo“ Dr-jos Valdyba maloniai dėkoja visiems prisidėjusiems prie Motinos Dienos minėjimo ir „Laikui“ už veltinį įdėtus skelbimus.

* „Mindaugo“ Dr-jos vaidintojai ruošiasi atvykti į Susivienijimą Lietuvių Argentinoje ir ten birželio 30 d. pastatyti veikalą „Jaunikis iš Kauno“.

MIRĖ ALBINA AINORYTĖ

Gegužės 24 d. sulaukus 56 m. amžiaus mirė Albina Ainorytė. Velionė buvo kilusi iš Kupiškio, Vilniaus apskr. Į Argentiną atvyko

Mėnesinėm \$ 100.— paskolom 2 metų bėgyje sutiko prisidėti prie Fondo p.p. Čikštas, B. Survila, J. Nakutis, K. Runimas, V. Grigaitis ir L. Sruoga. Perskaičius Sąjungos Fondo įstatų projektą ir išaiškinus kai kuriuos teisinius klausimus, daugumas dalyvaujančių plačiai pasisakė dėl Fondo ir jo veiklos. Atvirame balsavime, 27 susirinkimo dalyviai pasisakė už Fondo reikalingumą ir 12 susilaikė nuo pasisakymo. Balsų prieš nebuvo. Tuo būdu iniciatoriai gavo neabejotiną pritarimą savo sumanymui ir pasidėdėjo nesigailėti pastangų Fondo išvystymui. Formaliai Fondas pradeda veikti nuo 1956 m. birželio mėn. 1 dienos.

Aptarus kai kuriuos antračius Sąjungos reikalus, p. Mikėlionis padėkojo dalyviams už malonų atsilankymą į susirinkimą ir pakvietė kukiuiam užkandžiui Klubu patalpose.

Pasitarimai praėjo pakilioje ir darbingoje nuotaikoje. Pasitaikę nuomonių skirtumai ir neaiškumai buvo vykusiai išlyginti susirinkimo pirmininko, kuriam priklausio didelis nuopelnas už sklandumą ir tvarką.

Sąjungos Fondo užuomazga daugumai dalyvių padarė geriausio įspūdžio. Buvo pajusta, kad yra padėtas sveikas pamatas tikrai plačiam ir reikšmingam sumanymui, kuris turės toli siekiančios įtakos Argentinai lietuvių gyvenime. Netenka abejojti, kad pradėtas Fondas yra rimtas bandymas Argentinai lietuvių prekybininkų, pramonininkų ir jų draugų susipratimui ir pajėgumui. Išsėjęs, galima bus susilaukti tikrai gražių išdavy. Pradžią yra daug žadanti. Reikia tikėtis kuo geriausio pasisakymo pradėtame darbe.

L. S.

visai šeimai išreiškė visa Berisso lietuvių kolonija. Už jo vėlė bus atlaikytos šv. Mišios Avellanedoje, Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje.

* Antanas ir Valerija Pupelytė Petroniai gegužės 23 d. atšventė 25 m. vedybinių gyvenimo sukaktį. Ta proga buvo suruoštos puikios vaišės jubiliatų namuose artimiesiems. Jų sūnus studijuoja mediciną. Šiais metais atlieka karinę privolę Campo de Mayo rajone. Petroniai yra seni Berisso gyventojai ir dalyvauja lietuvių parengimuose.

* Berisso lietuviai prisimindami savo motinas suaukojo šv. Mišioms 622 pezus, kurios buvo atlaikytos gegužės 20 d. Motinos Dienos minėjimo proga. Šv. Mišias atlikė kun. J. Margis, Berisso lietuvių kapelionas. Šventę suorganizavo mindaugiečiai. Aukas rinko ponios: Glemžienė, Laurinaitienė, B. Zutaitė ir Žagrakalienė.

* Per Gyvojo Rožančiaus Brolijos susirinkimą Berisse buvo surinkta Marijos Zujytės sunkiai padėčiai palengvinti 100 pezu.

ROSARIO

PAMINETA MOTINOS DIENA

Rosario Lietuvių Bendruomenė gegužės 20 d. surengė Motinos Dienos minėjimą. Sudėtinės šv. Mišios už motinas buvo atlaikytos 10 val. šv. Kazimiero bažnyčioje. Pamokslą pasakė kun. dr. K. Černiauskas, MIC, kuris šiuo laiku kartu su Aušros Vartų lietuvių parapijos klebonu kun. Pr. Garšva, MIC yra Rosario ir turi pagal TT. Marijonų konstitucijas nustatytą kas penkeri metai dvasinį atsinaujinimą. Per pamaldas giedojė Rosario Lietuvių Bendruomenės choras.

Motinos suaruštos pagerbimas buvo su vaišėmis — asado bus parapijos patalpose. Iš pradžių kalbėjo Rosario Lietuvių Bendruomenės vardu Z. Stasevičius, kuriam užbaigus kalbą sekė eilė sveikinimų. Kalbėjo Rosario šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas kun. dr. Pr. Brazys, Aušros Vartų liet. par. klebonas kun. Pr. Garšva iš Avellanedos, B. Kaušpadas savanorių vardu. K. Liutkevičius „Laiko“ vardu P. Gudelevičius iš Avellanedos, kuris taip pat atlieka dvasinį atsinaujinimą konstitucijų nustatyta. Po jo kalbos visoms motinoms buvo sugiedota Ilgiausių Metų. Dar kalbėjo A. Švarlys ir eilė kitų kalbėtojų. Šventė užsitęsė iki vakaro. Visi gražia nuotaika skirstėsi namo, paminėję Motinos Dieną.

* Jonas Papečskys nusipirko žemės sklypą, Maipu 3700, Rosario. Ant tos žemės norima pastatyti patalpas savaį jmonėi.

* Pranas Žemelis serga jau du mėnesiai. Gydosi namuose.

* Matas Klimas gavo žinią iš Lietuvos, kad ten mirė jo motina

Uršulė Klimienė. Užuojauta liūdinčiam tautiečiui!

* Magdalena Pajerckienė dirbo Swift skerdykloje. Išdirbusi 20 metų išėjo į pensiją.

* Diana de Rodriguez su vyru persikėlė gyventi į Alta Gracia. Jie ten, netoli fabriko Kaizer, nusipirko žemės sklypą. Vyras dirba tam fabrike. Šiomis dienomis aplankyti dukters į Alta Gracia atvyko Valerija Daugienė.

KORDOBA

* Kordobos lietuvių kolonijos prieauglis veržiasi į mokslą. Jau keletas yra baigusiu augstąją mokyklą ir turi savo profesijas, o kiti dar lanko universitetą ar gimnaziją. Jų skaičius šiemet dar padidėjo, nes Rikardas Palšis, Eduardas Meilutis ir Morta Matusevičiūtė įstojo į pirmąją gimnazijos klasę.

* Jonas Matusevičius gavo liūdną žinią iš Lietuvos. Mirė jo motina išgyvenusi daugiau kaip 80 m. amžiaus.

* Petras Švarskis, sulaukęs 65 m. amžiaus, gegužės 16 d. atsiskyrė su šiuo pasauliu. Buvo kilęs iš Kauno apskrities. Į Argentiną atvyko 1913 m. Paliko liūdinčią žmoną ir dukterį Juliją Mogyljeng.

* Nepūniečiai išdo padidinimui suruošė gegužės 25 — 27 dienomis feria platos, asado ir pasilinksminimą.

FILATELISTŲ DEMESIUI!

Gautas laiškas iš Vokietijos, kuriame rašoma: „Su mažomis pertraukomis penki metai kaip esu sanatorijoje. Tas, be abejo, labai veikia į nuotaiką, nes čia nėra ir negaliu dirbti jokio darbo. Beto esu tik vienas, vienas lietuvis tarp kelių šimtų vokiečių. Vienieltis ką galiu ir sudaro laiko sunaudojimą, tai filateliją. Tačiau Pietų Amerikoje neturiu nieko pažįstamų, su kuriais galėčiau susirašinėti ir pasikeisti pašto ženklais. Kiek man yra žinoma, kad filatelistų, ypač iš jaunimo, yra visur, todėl ir kreipiuosi į Tamstą, pone Redaktoriau, tikėdamas, kad rasiu pagelbos iš Tamstos pusės“. Filatelista turėtų atsilepti į šio lietuviu prašymą.

PAJIEŠKOJIMAI

* Mykolo Čibiro iš Vilniaus, atvykusio į Argentiną 1827-28 metais pajieško brolis. Prašoma pranešti: Victoria de Misiūnas, c. Mansilla 6127, Wilde.

* Bernardo Belinsko, kilusio iš Mardosavo k., Martinkonių valsč., Trakų apskr. pajieško brolis Karolis Vladas. Pranešti „Laiko“ Redakcijai: Mendoza 2280, Avellaneda.

* Matulionio Antano iš Žibužių, Sabaliausko Juozo iš Žigeliškio km. Aluntos valsč. ir Prano Micevičius iš Butėnų km., Videniško v. pajieško A. Apanavičius, gyv. Argentinoje. Pranešti „Laiko“ Redakcijai.

* Juozo Radžiūno iš Musninkų par., Ukmergės valsč. pajieško sesuo. Atsilepti: A. Pokelis, 4012 E. 141 Street, Cleveland 28, Ohio, Estados Unidos de Norte America arba pranešti „Laiko“ Redakcijai.

* Sv. Kazimiero Seserys Avellanedoje nuoširdžiai dėkoja „Birutės“ Dr-jai už įteiktą auką Motinos Dienos proga.

* Agota Slančiauskienė, solisto Antano Slančiausko motina, išdirbusi 18 metų audimo fabrike išėina į pensiją.

IVAIROS ŽINIOS

* Amerikos kariuomenės vyr. kapelionas gen. P. Ryan, katalikų kunigas, šiuo metu lankąs amerikiečių karinius dalinius Europoje, per Amerikos Balsą pasakė padėrinimo žodį į pavergtąją Lietuvą. Vyr. kapelionas pažymėjo, kad amerikiečiai yra labai susirūpinę pavergtųjų lietuvių padėtimi. Lietuvių draugai Amerikoje, tiek katalikai, tiek protestantai ir žydai, mini mūsų tautiečius savo maldose, tvirtai tikėdami, jog išlaisvinimo valanda tikrai ateis.

* Skandinavijos E. atstovas praneša, kad baltų filologijos profesorius valstybiniame Helsinkio universitete, Eino Nieminen, išvyko į Skandinaviją, kur gegužės mėnesio būvyje skaitys visą eilę paskaitų apie pabaltiečių, ypač lietuvių, skolinius Pabaltijo suomių kalbose. Paskaitos numatytos Upsaloje, Lunde ir Oslo miestuose.

LIŪDNUOSIUS ĮVYKIUS PRISIMENANT

Artėja liūdnyjų birželio mėnesio įvykių sukaktis. Pirmasis toks įvykis buvo, kai 1940 m. birželio 15 d. Sovietų Sąjunga, brutaliai sulaužydama taikos, nepuolimo ir tarpusavio pagalbos sutartis bei savo vadų iškilmingiausius pažadus, okupavo Lietuvą. Tuojau po to, panaudodama raudonosios armijos jėgą, Maskva, prieš tautos valią, įjungė mūsų kraštą į Sovietų Sąjungą.

Su nemažesniu skausmu prisimename ir 1941 m. birželio 14 d. įvykius, kada tūkstančiai nieku nekaltų mūsų sesių ir brolių buvo nakčia suimti ir žiauriausiu būdu deportuoti į sovietines priverčiamojo darbo stovyklas. Suimami ir išvežami buvo ne tik sveikieji ir jaunesnieji, bet taip pat vaikai, moterys, seneliai ir net ligoniai.

Lietuvių tauta niekad nepuolimo prieš taikios, ramiai savo tėvynėje gyvenančius, darbštumu ir ištverme savo krašto gerovę kuriančius žmones. Ir šiais metais skaudžiusius birželio įvykius minės lietuviai Tėvynėje, naujo ryžto pasisemdami savo sunkioje kovoje su okupantais, juos minės Sibiro tundrose ir taigose išstrėmimą kenčiantieji mūsų tautiečiai, juos minėsime ir mes — visur, kur tik laisvajame pasaulyje yra lietuvių.

Ypač didelė atsakomybė tenka mums, esantiems šiapus geležinės uždangos. Mūsų uždavinys yra be paliovos belstis ir belstis į viso laisvojo pasaulio sąžinę, kol kiekvienas padorus žmogus, vis tiek, kurios tautos jis bebūtų, supras, kad Sovietai Lietuvoje yra įvykdę Dangaus baumės šaukiantį nusikaltimą prieš pagrindines žmogaus teises, kad jie išplėšė iš mūsų brangiausią turtą — mūsų Tėvynės laisvę ir kad toji mums padarytoji skriauda turi būti atitaisyta, sulaužyta teisė ir teisingumas turi būti atitaisyti. Anapus geležinės uždangos esančių mūsų tautiečių rankos yra supančiotos ir burnos uždarytos. Todėl mes, laisvajame pasaulyje esantieji, juo garsiau turime kelti mūsų balto mūsų pusėje ir įsisaugoti, jog su Sovietais negali būti taikos ir gero sugyvenimo, kol jie neatsisakys savo imperializmo ir kolonializmo ir grąžins tai, ką jie yra iš kaimyninių tautų pagrobę.

Sovietai dedasi atsisakę Stalino ir nusigręžę nuo jo vartotų metodų Sovietų Sąjungoje jam viešpataujant. Jei dabartiniai Sovietų valdovai yra nuoširdūs, tegu rodo tai ne žodžiais, o darbais. Tarp didžiųjų Stalino nusikaltimų yra Lietuvos ir mūsų kaimynų pabaltiečių pavergimas. Tegų Sovietai grąžino Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę, tegų atitraukia savo kariuomenę ir valdžios aparatą iš mūsų krašto, tegų duoda mums galimybę įvykdyti laisvus rinkimus ir susilaukti Lietuvos Respublikos priešakyje valdžios, kuri būtų laisvai išrinkto Seimo pastatyta ir atstovautų lietuvių tautos valiai.

Liūdnyjų įvykių išvakarėse artėjant, kviečiame visus mūsų tautiečius į Didžiąją Talką. Šiais metais ruoškime birželio minėjimus dar iškilmingiau, lankykime juos dar gausingiau. Manifestuodami mūsų nepalaužiamą valią būti laisvais ir nepriklausomais, siųskime mūsų rezoliucijas ir peticijas mus priklaudusio krašto Vyriausybei, kur tik mūsų esama, kreipki-

mės į Jungtines Tautas, į parlamentus, politines partijas, Bažnyčių atstovus, tarptautines ir ideologines organizacijas, į spaudą, vienu balsu prašydami, kad nebūtų nusileista Sovietų imperializmui ir kad nebūtų Sovietams pripažinta tai, ką jie yra užgrobę. Prašykime, kad visur ir visada būtų statoma Sovietams sąlyga — atitaisyti padarytas skriaudas, grąžinti laisvę ir nepriklausomybę mūsų Tėvynėi Lietuvai ir visiems, kam tik Sovietai jas yra išplėšę.

Beveik kasdien spaudoje skaitome, kad Sovietuose vyksta rūgimas, kad Sovietų diktatorinis režimas ima pats savim bodėtis ir kad Sovietų Sąjungos žmogus, neturėdamas nustoti nieko kito, kaip tik bolševikinės vergijos pančių, ima nerimti ir pradeda burnoti. Ir vėl atrodo, jog „pavasaris jau eina Karpatų kalnais...“

Nesiimdami pranašauti, kaip išsiplėtos prasidedančioji Sovietuose naujoji raida, mes turime konstatuoti, kad pavergtųjų kraštų išlaisvinimo atžvilgiu Sovietuose jokio prablaivėjimo nematyti. Sovietai pasmerkę Staliną, bet uoliai vykdo jo užbrėžtą politiką. Jeigu spręsti iš Sniečkaus ir estų kviesingo Kabino kalbų, pasakytų komunistų XX-jo suvažiavimo Maskvoje proga, tai atrodo, tartum Sovietai ir toliau būtų nusistatę laikytis jų skelbiamos aiškios neteisybės, meluodami per akis, esą, lietuvių tauta, Sovietų okupuota ir inkorporuota, esanti laiminga ir tuo būdu tikrąją nepriklausomybę atgavusi. Sniečkaus žodžiais, svarbiausias komunistų uždavinys Lietuvoje — kovoti su nacionalinės buržuazijos ideologija, atseit, su lietuvių tautos aspiracijomis nusikratyti sovietiniu jungu. Mūsų pareiga yra šiuos akiplėšiškus melus išskaidyti ir tikruosius lietuvių tautos siekimus atskleisti visam pasauliui.

Jei laiko dvasios paveikti Lietuvos ar Maskvos komunistai ir pradėtų kitaip kalbėti, tai neturėtų nei mūsų paveikti, nei laisvojo pasaulio suklaidinti. Jokie Sovietų viliojimai, jokie pažadai ar pasigyrimai neturi mūsų nukreipti nuo aiškaus ir tiesaus kelio — tik laisvės ir

nepriklausomybės grąžinimas Lietuvai tegali mus patenkinti, niekas kitas. Kol Lietuva — Sovietų pavergta, veltui visi viliojimai grįžti, veltui įtaigojimai apsiprasti su Sovietų sudarytąja padėtimi. Liūdnyjų birželio įvykių minėjimas turi pakinti mus, laisvajame pasaulyje gyvenančius, dar stipriau jungtis ir laikytis vienybės. To laukia iš mūsų tautiečiai anapus geležinės uždangos.

Lietuvos laisvinimo kovoje yra susijungusios visos demokratinės jėgos. Jos, Lietuvos seimus demokratinio būdu renkant, sudarė daugiau kaip 95% lietuviškojo parlamentinio kamieno. Visai patriotinei visuomenei jungtis kelias yra atviras. Kas pasuko ir nuėjo skirtingais keliais — gali be kliūčių ir vėl į bendrą darbą grįžti. Sėkmingam Lietuvos reikalų gynimui yra reikalinga, kad bet kuriam mūsų susiskaldymui būtų padarytas galas. Mūsų orumas visų svertimaučių akyse kenčia, jei einama pakrikai. „Vienybėje — galybė“ tinka mums ypač šiuo metu, ir ta vienybė yra mums daugiau negu kada nors reikalinga.

Minėdami liūdnyus ir mums be galo skaudžius birželio įvykius, po visus kontinentus liudykime visam laisvajam pasauliui, skelbkime, kad niekas nėra taip pasilgęs taikos, ramaus ir darnaus visų tautų sugyvenimo, kaip mes, sunkios tremties dalios ištiktieji. Mes nieko taip netrokštame, kaip grįžti į mūsų gimtuosius kraštus, pas savuosius, ir ten grįžę visas jėgas pašvesti mūsų Tėvynės gerovei ir jos žmonių laimei kurti. Mes niekam karo neskelbėme, nieko nesiekėme, bet iš laisvojo pasaulio reikalaujame, kad būtų sudraustas Maskvos gobšumas.

Ne savo valia, ne geresnio pragyvenimo ir skanesnio duonos karnio jėškodami, mes buvome priversti apleisti savo tėvų kraštą. Savo ir savo vaikų vardu mes pakartojame mūsų šventą įžadą, kurį kiekvienas davėme, apleisdami gimtąją žemę, — kovoti, kovoti be atvangos, kol mūsų Tėvynė Lietuva vėl bus laisva ir nepriklausoma. Tam sutelkime visas jėgas, o kai laimėsime — mes visi grįšime skaudžių mūsų tautai padarytų žaizdų gydyti ir jos kultūros bei gerovės kelti.

VYKDOMOJI TARYBA

Per žalią Danijos kraštą

(Fragmentas iš neseniai pasirodžiusios Vlado Ramojaus knygos „Lenktynės su sėtonu“).

Vladas Ramojus šioje knygoje pateikia šiaurinės Lietuvos dalinių odisejų, prasidėjusių Vabalninko apylinkėje, persimetusių Latvijoje ir užsibaigusią Danijoje. Autorius pats yra šių kovų ir beviltiškų situacijų dalyvis. Atsiminimai yra parašyti geru literatūrinio skonio, atstovaujantiu vertingą vabalninkėnų literatūrinę tradiciją. Vladas Ramojus, būdamas ištikimas savo išgyvenimams, šiuos įvykius aprašo nekartą su giedriu humoru, išduodančiu neprarusią vilties mūsų tautą net sunkiausiose II-jo Pasaulinio karo aplinkybėse. Šios kovos, tokios beviltiškos savo politine situacija ir tokios gyvastingos savo spontanišku susiorganizavimu, yra gyvas simbolis tragiškos lietuvių tautos būklės besibaigiant II Pasauliniam karui. Karo pabaigos diena, vietoj buvus didiną, epopėjos didvyrių širdis pripildo neišsakomo liūdesio, kurį autorius sugeba atvaizduoti jaudinančiai santūriai.

Knygą išleido Lietuviškos Knygos Klubas 1956 m. Spaudė „Draugo“ spaustuvė. Aplankas dal. Vytauto O. Virkau. Kaina 3 dol.

Kopenhagoje pabuvom vos kelias dienas. Pavasaris žaliavo, sodai žydėjo, gyvybė visur bujojo, ir Ko-

penhagon diena iš dienos gyventi grįžo tūkstančiai vokiečių kareivių, ištraukti iš visokių apsupimų rytuose. Kaip žinia, daug laivų nu-gramzdino į Baltijos gelmes su gyvais žmonėmis, bet taip pat daugeliui nusišypojo laimė iškelti kojas žaļian Danijos krantan. Danai šėlo ir siuto, kad tiek daug kareivių suplaukia jų žemėn. Pradėjo net sprogdinti vokiečių laivus uoste. Mūšiški ROI, vos mums spėjus išlipti, buvo danų partizanų susprogdintas Kopenhagos uoste. Taip tas laivas su mumis atliko paskutinę kėllone.

Mes, kiek pailsėję Kopenhagoje, turėjome užleisti vietą kitiems ir patys išvykti į provinciją. Mus galvojo išsiųsti į Jutlandijos pusiasalį, kur esą vokiečių ruošiami pagrindiniai įsitvirtinimai Danijoje ginti. Su ironija pasitikom žinias apie tuos įsitvirtinimus. Kiek jų buvo pristatyta Rytprūsioje ir visoje Vokietijoje. Kaip tik priešas priartėjo, taip ir nebelikdavo kareivių tose linijose gintis. Mes nedvejojom, kad ir Danijoje pasikartotų ta pati istorija, kad niekas iš vokiečių nedrįs gintis. Bet žinia, kad mus išveža į Jutlandijos pusiasalį apkasų kasti, kad mes ilgesnį laiką pasiliksime Danijoje ir kartu su lauksim karo pabaigos, labai džiugino ir kartu ramino. Taipogi vilio-

JOSE HERNANDEZ GAUČIUS MARTYNAS FIERRO

ORIGINALO ANTRAŠTĖ:

“El Gaucho Martín Fierro”

ANTROJI GIESMĖ

(Tęsinys iš Nr. 165).

Juos matyt reikėjo vakarop,
Kaip virtuvėn susirinke,
Prie liepsnojančios ugnies,
Apie tūkstančių dalykų,
Net bu vakarienės, dar ilgai
Šnekučiuodavo linksmi.

Ogi socialai pritepėjus,
Buvo jiem kažkas kilnesnio
Išigūžt į meilės glėbį
Ir kaip reikiant išmiegoti,
Kad galėtų rytoj vėlei
Vakarykščius darbus tęsti.

Pamenu, — kaip nuostabu!
Gaučiai buvo kitados
Pilni džiaugsmo ir jėgos,
Darbu ryžto kupini,
Bet nūn... deja, vien bematai,
Tokius užguitus juos tiktai.

Ogi gaučius net vargingas
Laikė arklus vieno plauko,
O ir meilės jam nestigo, —
Žmogus jautėsi smagus...
Kur tik užmetei akis,
Skleidės bandos ir dangus.

Kai žymėt reikėjo galvijus,
Kažkas svylančio tai buvo! —
Gaučių aibės būdavo žvirių,
Gaudyt ir tampyt vikrių,
Ak, gadyne!... betgi jie
Žinomi jau savo šaunumu.

Tačiau tai nebuvo darbas,
Tai — vaidinimas veikiau,
Ir po valandos ilgokos,
Tą, kuris gebėdavo geriau,
Šeimininkas, būdavo, pašaukia
Išsigurgt nendrinės mauką.

Tad mamą Jone pavadintas
Gorčinis lindėdavo po ratais,
Ir kas negimęs boba būti,
Anos kaklą vos pamatęs,
Žįsdavo, suskubęs apkabinti,
Lygiai kaip našlaitis krūtį.

Ak, kaip žaizdavom visi,
Kai sueidavom į kuopą!
Bet reikėdavo dairytis,
Mat, dažnai tokiom progom
Siūlos, būdavo, padėti
Talkininkai neprasyti.

(II giesmės galas).

Vertė ANTANAS VILUTIS

jo ir provincija, nes sostinėje būdami tikrai emėm bijoti danų partizanų nekaltu keršto.

Vieną rytą lietuvių kuopą su visais trimis viršininkais susodino į prekinį traukinį ir išvežė iš Kopenhagos. Važiavom ir važiavom Danijos lygumomis per Zelandijos salą. Raudonstogiai ūkiai balčiomis sienomis tik švietė, lėkė. Kiekviena sodyba, kiekvienas namas, rodos, blizgėte blizgėjo. Švara ir tvarka matėsi kiekvienam kampe. Per plačias ganyklas tiesėsi nesibaigiančios spygliuotų vielų tvoros, ir tuose garduose ganėsi riebus ir sotūs galvijai.

Laiminga tu, Danija, — galvojom žvelgdami į prabėgančius vaizdus, — ko tau gražiai ir turtinagai nebūti, jei tu per tris šimtmečius nepergyvenai karų! Mes ir savo Lietuvai būtume neblogiau už tave išpuošę, jei ne ta nelaimingoji kryžkelė mūsų laukuose, kur dešimtmečių dešimtmečiais susiduria rytai ir vakarai...

Balandis šiltas ir gražus. Mes matėm, kai kalėsi pirmieji pavasario daigai padūmavusiuose ir mirties nusiaubtuose Gdynės šlaituose. Dabar džiaugėmės besistiepiančia vėlia augmenija ramios Danijos daržose ir laukuose. Už kelių šimtų kilometrų nuo anos mirusios žemės... Artojai purena laukus, varnėnai bėga paskui ir renka sliuokius. Arimai kvepia ir mintys skrenda į tėviškės žaliąsias. Į ten tuoj atsibuos gegužės, paskės sodai žieduose. Kvapių laukų kvapiame pavėsyje iš sunkios odisejos ir kartu geležinės gyvenimo mokyklos sugrįžus, kaip būtų gera ramiai atsigulti ir žiūrėti į plaukiančius balčius garbanotus debesėlius, kaip į

Būdavo tad moteriškėm
Rūpesčių ir triūso dienos,
Kol paruošia pavalgos,
Kad pasotintų kiekvieną, —
Taigi gaučiai taip apsciai
Vertėsi, gyvendami plačiai.

Duodavo su oda kepsnio,
Tiekdavo skanios mišrainės,
Kukurūzinės grūstinės,
Pyragaičių, gero vyno...
Betgi taip, mat, atsitiko,
Kad viso to jau nebeliko.

Gaučius tad savoj sodyboj
Tvirtas jautėsi tikrai,
Bet dabar... po šimts velnių!
Kažkas daros negerai, —
Vargšui stinga jau jėgos,
Vis bebėgant nuo valdžios.

Bet, jei grįžtum pirkion savo,
Ir seniūnas sužinotų,
Tuoj sugaus tave, it paukštį,
Nors gimdytų boba tavo...
Niekas neatlaiko amžinai, —
Šikšna trūksta, kaip žinai.

O seniūnui kai pakliūsi,
Tai tikrai prapuolęs būsi,
Ir čia pat tuojau lazdu
Savo kailin gausi tu;
Paskui piktu dar vadina
Gaučių tą, kur nuo jų ginas.

Visą kuprą tau supliekia
Ir pakaušį tau suskaldo,
Nepaisydami jie nieko,
Ir taip žaizdotą tave visą,
Abi alkūnes draugėn surišę,
Išsprastą klepčiuose palieka.

Tat iš čia nelaimės imas,
Čia pradžia tavo šokimo,
Išsisukt jau nemėnyk,
Nesutikt nė nebandyk, —
Eisi kautis su laukiniais
Arba mes į kareivinę.

Šitai gimė mano bėdos,
Taip kaip daugelio kitų,
Jeigu jums tatai patinka... —
Apdainuosiu, ką kentėjau: ...
Kai žmogus jau kartą žuves,
Nepadės jam nė šventieji.

SEKMADIENIO RIMČIAI

UŽSIMERKĘ KRIKŠČIONYS

Vienas, neseniai išleistas knygos autorius, yra išsireiškęs: „Akli maldininkai lengvai randa kelią į bažnyčią, stebuklingas vietas, tik neranda jo į artimo širdį“.

Nėra opesnio klausimo šiais laikais, kaip socialinis klausimas. Rašoma labai daug visais klausimais, net ir religiniais, bet kad nuodugnai būtų paliestas socialinis klausimas lietuvių spaudoje, tai nežinia kieno kaltė. Leonas XII savo enciklikoje „Rerum Novarum“ pakankamai paliečia šį labai opų klausimą krikščioniškoje šviesoje; tas pats klausimas buvo labai gerai išgyvendintas ir pakankamai supras tas pirmiaisiais krikščionybės amžiais. Apaštalai girdėjo iš paties Kristaus lūpų Pasutinės Vakarienes metu išartus žodžius: „Aš jums duodu naują įsakymą mylėti vienas kitą; kaip aš jus mylėjau, kad ir jūs vienas kitą mylėtumėte. Iš to visi pažins, kad jūs mano mokiniai, jei turėsite meilę vienas kito“ (Jon. 13,34 — 35). Iš tikro tai buvo didelis žodis, ir jo paskelbtas įsakymas buvo naujas įsakymas, ligi tol nepažintas ir neįvykdytas. Kokį atsaką jis rado, rasime Apaštalo Darbuose: „Visi tikintieji laikėsi drauge ir turėjo visa bendra. Lobį ir turtus jie parduodavo ir iš to dalino visiems, kaip kiekvienam buvo privalu. Taip pat kasdien pasilikdavo vieniširdžiai šventykloje, lauzydavo duoną tai vienuose, tai kituose namuose, imdavo valgio su džiaugsmu ir neklastinga širdimi... Tikinčiųjų daugybė buvo vienos širdies ir vienos sielos. Nė vienas iš jų nesakė apie savo lobį, kad tas jo vieno būtų, bet visa buvo jiems bendra... Jų tarpe nebuvo nė vieno stokojančio; kas tik turėjo dirvų ar namų, tie parduodavo, pinigus už parduotą turtą atnešdavo ir dėdavo prie apaštalo kojų; kiekvienam gi buvo dalinama, kiek jam buvo privalu“ (Ad. 2,44 — 46; 4, 32—35). Tai buvo artimo meilės žodis virtęs gyvenimu.

Šis straipsnelis nėra socialinio klausimo gvildenimas. Šiuo klausimu turėtų pasisakyti visi, kuriems rūpi ši problema. Ji yra opi ir Argentinos lietuviams, nes mes turime savo tarpe nemažą skaičių žmonių, pasišventusių, gerų patrijų, kartais net ir labai gerų katalikų, kurie didžiausiam materialiniame skurde dirba tos pačios kolonijos gerovei. Dažnai griebiamės šelpti užsienyje gyvenančius asmenis. Sveikintinas dalykas, bet pirmoj eilėj ar nevertėtų susidomėti savo artimaisiais gyvenančiais šalia ar pas mus. Nevenias jau pateko į stokojančių eiles, kuriems socialinė problema, duonos kėsnis, buto klausimas ar kuris kitas dalykas tapo pirmaeiliumi. Žmogus ne tik dvasia, bet turi kūną, kuris reikalauja maisto, drabužių, pastogės... Ypatinai skaudus reiškinys, kai pabeldžiai skurdo paliestas žmogus į patiturinčio žmogaus duris, savo tautiečio, dar blogiau kataliko, ir pajunta šaltą jo širdį. Mažųjų vaikų neišleidiama į namus, nes bijoma, kad nesudrumstų jo, išponėjusio, ir vargo nepažįstančio nervus, nesurašytų sienų... Mes, lietuviai, turime pirmoj eilėj susirū-

pinti savaisiais tautiečiais, kad nei vieno neliktų skurde, be duonos kėsnio, ligoninėje neaprupinto, be buto, be kitų reikalingų dalykų, o ypatinai pasirūpinkime tais, kurie dirba ir auksa savo visas jėgas dėl lietuviškos kolonijos, dėl mūsų pačių gerovės. Išspręsdami socialinį klausimą laimėsime juos savajai kolonijai, katalikas išsprendęs — bažnyčiai.

Švedų poetas ir kartu gydytojas Axel Munthe savo veikaluose „San Michele knyga“ ir „Žmonės ir žvėrys“ mini vieną gilią krikščionybės pavyzdį — Paryžiuje studijų metu to paties autoriaus sutiktą seserį Fi-

lomeną. Filomena tarnavo Misericorde ligoninėje. Buvo tyli ir išbalusi. Ji išsiskyrė iš kitų, nes buvo nepaprastai meili ligoniams: atsiliepdavo ji kiekvieną ligonio aimaną, jam padėdavo, suramindavo juos kiekvieną sunkesnę valandą. Po daugelio metų tas pats poetas sutiko ją gailėstingumo pavyzdį Neapolyje choleros epidemijos metu. Ji ten atskubėjo, nes ten siautė mirtis ir daug žmonių buvo reikalingi švelnesnio žodžio, paguodos, gilios krikščioniškos meilės švelnesnio, švelnaus rankų prilietimo mirštančiojo akims užmerkti. Nelaimė,

išgirdęs jo balsą, sustojo, pagydytas. Išganytojas neklausė vargšo, kas jis esąs, iš kur, kokių pažūry, kodėl trukdąs maldininkams. Jis matė nelaimę, skurdą, ir ta užteko. Tegul maldininkai keliauja vieni toliau, tegul skamba jų giesmės, bet išganytojo širdies tokios giesmės nesužavės. Jam daug maloniau išklausti vargšo aimanas, negu girdėti beširdžių maldininkų skambančias giesmes. Geriau, kaip išsireiškia vienas rašytojas, artimo meilės skatinamam likti prie vargšo pakeliui į bažnyčią, negu akmenis širdį nešti bažnyčion.

Aušros Vartų Dievo Motina Buenos Aires gatvėmis per tautų eiseną gegužės. 27 d.

išgirdęs jo balsą, sustojo, pagydytas. Išganytojas neklausė vargšo, kas jis esąs, iš kur, kokių pažūry, kodėl trukdąs maldininkams. Jis matė nelaimę, skurdą, ir ta užteko. Tegul maldininkai keliauja vieni toliau, tegul skamba jų giesmės, bet išganytojo širdies tokios giesmės nesužavės. Jam daug maloniau išklausti vargšo aimanas, negu girdėti beširdžių maldininkų skambančias giesmes. Geriau, kaip išsireiškia vienas rašytojas, artimo meilės skatinamam likti prie vargšo pakeliui į bažnyčią, negu akmenis širdį nešti bažnyčion.

davo vienas pasirodyti miške. Ne kartą pasitaikydavo, kad sargybiniai pasikeisdavo su karo belaisviais net savo drabužiais arba palaukdavo pamiškėje, kol karo belaisviai baigdavo darbą. Autorius vėliau buvo perkeltas į Petrašiūnų darbo stovyklą, kur visi stovyklos įnamiai turėjo padėti statyti elektros stotį. Ten pat buvo perkeltas ir didelis sargybinių būrys, kurių uždavinys buvo ne tik prižiūrėti stovyklą su karo belaisviais, bet taip pat saugoti vietovę nuo partizanų. Tačiau tiems vis tiek pasisekė įsikverbti į vietovę. Užpuolimo metu rusai užsibarikadavo, o stovyklos komendantas majoras Baskakovas pabėgo į karo belaisvių stovyklą. Per vieną iš tokių užpuolimų buvo vienas iš kovotojų sužeistas. Jį pribalgę vietos milicija. Tris dienas nukautasis buvo paliktas gulėti gatvėje, norint tokiu būdu atbaidyti kitus. Prie jo buvo lietuviškai ir rusiškai pridėtas užrašas: „Mirtis lietuviams nacionalistams“. Karo belaisviams tekdavo du kartus per dieną eiti pro nukautąjį. Vietos vaikai, eidami į mokyklą, turėdavo pasukti į šalį arba lipti tiesiai per lavoną. Tik galiausiai du karo belaisviai, nepaisydami visokių grasinimų, išsiskyrė iš kolonos, nukautąjį paėmė ir paguldė šalia kelio esančiame sode, kur jo bent nematė kiekvienas praėjęs. Sargybiniai su atstatais automatais norėjo abu karo belaisvius priversti, kad nukautąjį vėl atgabentų ant kelio ir paliktų jį ten gulėti. Tačiau ginčą baigė MVD stovyklos karininkas, kapitonas Bachmatovas, kuriam pasitaikė taip pat tuo keliu eiti: jis įsakė žygiuoti toliau, ir taip „nesusipratinamas buvo likviduotas“. Kai vakare darbo kolona grįžo namo, nukautą „žaliuką“ vietos milicija jau buvo užkasusi sode.

„ŽALIOJI ARMİJA“ LIETUVOS MIŠKUOSE IR K. APIE JOS ŽYGIUS

(E) Apie Lietuvos pagrindinį kovos su okupantais ir įvairius išgyvenimus nemaža buvo rašyta tiek lietuvių, tiek vokiečių ir kitoje svetimuųjų spaudoje. Ypač šilta apie lietuvių atsiliepią tie buvusieji vokiečiai ir nevokiečiai karo belaisviai ar civiliškai internuoti tie, kuriems lietuvių yra padėję išgelbėti gyvybę ar išsaugoti juos nuo bado. Gražių atsiminimų kupini vokiečiai kovotojai, ilgesnį laiką dirbę su lietuvių rezistenciniame pogrindyje, arba jį vieno iš būv. karo belaisvių, pasirašiusio inicialais H. W., paskelbtas ilgokas vokiečių laikraštys „Offenes Wort“ (1956. II. 25) apie antibolševikinę rezistenciją Lietuvoje straipsnis, pavadinamas „Žalioji armija“.

Laikraštys pažymima, kad bolševikai reikalavo pasiduoti tiems, kurie slapstėsi nuo sovietinio saugumo, pažadėdami jiems, kad nebūsią baudžiami, pripažino tautinės rezistencijos buvimą Lietuvoje. Laikraštis, nuodėses svarbiausias priežastis, kodėl lietuvių vyrai turėjo išeiti į mišką, aprašo, kaip minimojo straipsnio autoriui atrodė reikalai Kaune, į kur jis buvo 1945 m. atkeltas iš Rytprūsijų. Jau tada ryškiai krito į akį didelė Lietuvos vyrų stoka. Nors ir stropiai saugojami, susitike su lietuviu, iš jų sužinojo, kad daug vyrų buvo išėję į pogrindį ir pasitraukę į miškus. Ir patys rusai pastebėjo, kokių lietuvių rodė simpatijų vokiečių karo belaisviams. Karo belaisviams lietuvių padėdavo net ir tada, kai už-

tokį pagalbos teikimą buvo griežtai baudžiama. Tokia altruistiška aiškiai organizuota akcija tais laikais, kai tūkstančiai karo belaisvių stovyklose turėjo nykti iš bado, nuo tifo ir kruvinosios, išgelbėjo tūkstančiams gyvybes. Buvo atvira paslaptis, kad šios akcijos imtis buvo paskatinusi lietuvių pogrindinė rezistencija. Siuntinukai, kuriuos lietuvių įtekdavo vokiečiams būdavo sudaryti vis iš riebalų, mėšos ir duonos, cukraus, muilo, šiek tiek rikalų ir skutamųjų peiliukų. Prie jų būdavo pridėta dažniausiai vokiškai parašyta kortelė su įrašu: „Laikykites!“ arba „Nenustokite drasuli!“ Tuo metu „žaliukų“ armijos žvalgyba veikė pasigėrėtina. Ji beveik viską žinodavo, net sargybų didumą ir atsakingų stovyklų karininkų pavardes.

1945 m. kovo mėnesį naktį pogrindžio kovotojai užpuolė vokiečių karo belaisvių sargus, norėdami suimtuosius paleisti. Tačiau, vienam lenkų kilmės vokiečiui išdavus, rusai paskutinę minutę susigriebė, sutraukė pastiprinimų ir aplink visą stovyklą išstatė kautyinių pozicijose savo kulkosvaidžius. Mėginimas paleisti karo belaisvius nepavyko, ir žaliukai po pusę valandos trukusio susišaudymo pasitraukė atgal į mišką. Kaip per stebuklą iš 4.000 stovykloje buvusių karo belaisvių tebuvo sužeisti tik 2. Tačiau netoliese buvusius karo belaisvių stovykloje 40 belaisvių ir jų sargybinius rusus pogrindžio kovotojai pasiėmė su savimi.

Jie taip pat pasiėmė su savimi ir „darbo komandą“, kuri už Petrašiūnų pakeliui į Vilnių buvo pasiūsta di-bti.

RUSAI LABAI BĖJOJO PARTIZANŲ

Galų gale buvo nuspręsta pakau-nėje esančius miškus „nuo partizanų išvalyti“. Straipsnio autorius sakosi girdėjęs iš vieno sargybinių, kad bolševikams nepavykė pagauti nė vieno partizano, nors „valymas“ trukęs 3 dienas. Tik vienoje vietoje buvęs surastas gerai paslėptas „žaliukų“ bunkeris su vadoviete. Iš jo gaudytojai parsigabeno porą rašoniųjų mašinėlių, keletą telefonų ir maisto atsargas. Iš pasalų buvo nušauti du lietuviai milicininkai pasišvėmę komunistai. Sargybinis su tokia pagorba kalbėjo apie „pogrindžio kovotojus“, jog autoriai kilo įtarimas, ar tik ir jis pats bent savo širdyje nepritariąs pogrindžiui.

ŽALIUKŲ VIEŠPATAVIMO PRADŽIA

Žaliukų viešpatavimas prasidėjo miškuose už Petrašiūnų kokie 6 km nuo Kauno. Ten karo belaisviai turėjo kirsti mišką stovyklos virtuvei, ligoninei ir sargybiniams. Tačiau niekas iš rusų su uniforma nedrįs-

karo belaisvių buvo už mėginimą pabėgti net 6 vietose per mušimus sulaužyti kaulai. Stovyklos komendantas majoras Bastachovas net ir tokiu atveju įsakė jį dar dvi dienas įkisti į garsiąją „stovimąją ce-lę“. Tik paskum jis buvo nugabentas į ligoninę.

Karo belaisviams teko su „žaliosios armijos“ vyrais susitikti ir kitokiū būdu — būtent, išėjus „susiorganizuoti sau maisto“. Viename name prie pat Nemuno Petrašiūnuose vienas karo belaisvis vos nenustojo žado išvydęs grupę kareivių, kurie atkreipė į jį ginklus, kai tik tas pravėrė duris. Bet nuotalka veikia pakito, kai tik žaliukai atpažino, jog tai esama karo belaisvio. Jų vadovas buvo vienas lietuvis karininkas. Dalinys buvo apsirėngęs rusų karių drabužiais ir gerai ginkluotas. Karo belaisvių gerai pavaišino ir dar pridėjo visokių gėrybių į jo krepšį. Lietuvių gyven-tojų pasitikėjimas visais karo belaisviais nekarta išėdavo jiems patiems į blogą, nes tarp belaisvių pasitaikydavo žmonių, kurie pasitarndavo rusams arba savo neatsargumu, arba neatsisirdami jų klatai. Sovietai, pamate, kad neįstengia partizanų įveikti, pradėjo taikyti drakoniškas priemones prieš civilinius gyventojus. Buvo pradėtos neapsakomo masto lietuvių deportacijos. Į Rytus nuolat riedėjo vynu, moterų, vaikų grūste prigriusti vagonai, lydimi sunkiai ginkluotų sargybinių. Seimos buvo išdėkosomos, ir daugelis jos narių niekad nesužinojo nieko apie kitus. Tūkstančiai lietuvių buvo išgabenti į Sibiro baumės ir darbo stovyklas arba kur nors pasiūti į beribę taigą. Jų nuosavybė buvo konfiskuota ir pervesta kom. valstybei. Neilgai trukus pogrindžio kovotojai perėjo į priešpuolį — ir konfiskuotos ištramtųjų valstiečių sodybos arba namai paskesdavo ugnyje. Vėl buvo bėgama į mišką. Į „žaliųjų armiją“ kelią susirašdavo net moterys ir mergaitės. Baigdamas aprašymą, laikraštis pastebi, kad Sovietų raginimas per spaudą ir radiją „pasiduoti visus, besislapstančius nuo sovietinio saugumo“, laikraščio manymu, rodo, kad sovietams, nepaisant jų karinio pranašumo, dar nėra pavykę visiškai palaužti lietuvių pasipriešinimo okupantams.

STASIO YLOS KNYGA — „LAISVĖS PROBLEMA“.

— Laisvė yra visuotinas ir nedalomomas dalykas. Ji visų žmonių paveldėjimas, visų tautų teisė. Dėl to kas pripažįstama vieniems kaip laisvės teisė, turi būti pripažįstama ir kitiems. Tačiau gyvenime matome ką kitą. Ką vieni skelbia laisvę, kiti vadina pavergimu; ką vieni laisvai naudoja, kiti laiko išnaudojimu. Kodėl? Laisvės vardu — nepaslaptis — dangstosi ir kolektyvinė prievarta, ir asmeninė suvalė.

Laisvę galima lankstyti ir iškreipti. Iškreipiamos pažiūros į laisvės esmę, apeinama natūrali laisvės tvarka, nepaisomos jos ribos, pametamas iš akių jos tikslas. Pažiūrų kreivės pereina į gyvenimo sistemas ir virsta skaudžiu laisvės piktnaudojimu. Laisvė pasidaro dirbtinai apspręsta, apsalgyta, padalinta. Tokiu atveju kova už laisvę nebetenka bendro pagrindo. Kam kovoti prieš pavergėją, jeigu jis sakosi atėjęs išlaisvinti? Jis turi savo pažiūrą ir, jeigu visos pažiūros į laisvę yra geros, mes neturime teisės jo smerkti. Mes negalime sakyti, kad jo išlaisvinimas yra egoistinis ar imperialistinis. Mūsų kova prieš tokį išlaisvinimą, žiūrinti pavergėjo akimis, taip pat gali būti pavadinama egoistine.

Čia ir iškyla pagrindinė problema, būtent — kaip suprasti laisvę, kuo pagrįsti jos visuotinumą bei nedalomumą, kokiū būdu atskirti teisingas pažiūras nuo iškreiptų? Samoningas žmogus, ypač samoninga visuomenė, turi rasti sau atsakymą. Atsakymas gali išplaukti iš blaiviaus, kritiško svarstymo, kuriam ir skir-ta prof. St. Ylos knyga „Laisvės Problema“. Išleido „Immaculata“ knygų leidykla 1956 m. Aplankas Ados Korsakaitės. Kaina 2 dol.

— Liet. Enciklopedijos 8-sis tomas baigiamas spausdinti antrojo gegužės mėnesio pusėj ir birželio mėn. bus išsiuntinėtis skaitytojams. Šis tomas apims raides: G pabaiga, visą H ir pusę I raides.

SKAUTŲ SKYRIŲ veda REDAKCINĖ KOMISIJA

KAS YRA SKAUTYBĖ

(Iš V. Kamantausko ir A. Saulaičio „Skiltininkų Vadovėlio“.)

Mes visi skautai, bet nė vienas nėra lengva pasakyti, ką skautybė iš tikrųjų reiškia. Dažnas toks, kad skautybė labai platus dalykas ir apima taip daug, kad sunku surasti tinkamų žodžių jai apibrėžti. Yra skautų, kurie sučiumpa vieną kurią skautybės dalį ir galvoja, kad tai viskas. Jų skautybė atsigula ant šono, kaip prakiuręs laivas: ji pakeista vien tik rankų darbais, ar dainomis, ar atletika.

Kad būtume tikri skautai, turime persiimti visa skautybės idėja, o ne jos dalimi. Skautybė yra gyvenimo būdas. Skautas, tikra žodžio prasme, yra berniukas arba vyras, kuris mėgsta elgtis kaip kilnus riteris (taisyklės nustato skautų žodis ir įstatai) ir gyventi po atviru dangumi. Berniukas, mėgstantis gyventi lauke, naudosis kiekviena pasitaikančia proga išsprukti iš keturių sienų. Jis stovykla, tyrinė, vaikščio, pėsčias seks pėdsakus ir nei blogas oras, nei

blogos sąlygos jo neatbaidys. Jis išmoks pasitikėti ir rūpintis savim. Jis pažins paukščius, medžius, debesis bei žvaigždes. Štai gyvenimas gamtoje — skauto gyvenimas.

Klubai, klasės — geri, bet laukai — geresni už juos. Mes turime atsiduoti po Dievo mėlynu dangum, turime kvėpuoti grynu oru ir sveika žeme — turime pažinti gamtą, kad tapume tikri skautai ir vyrai.

Riteriškas gyvenimas. Gyventi riteriškai yra persiimti skautybės idėja — gyventi garbingai, skaisčiai, drausmingai ir linksmai, tarnauti Dievui, Tėvynei ir Artymui. Tokia skautybės dvasia, tokia gyvenimo gamtoje dvasia.

Riterio kelias dažnai status ir neįlygus, bet skautas, žinąs savo tikslą, eis juo nesidairydamas. Ar šiaip, ar taip, tik mankštindamiesi įgyjame stiprių muskulų! Juo aršesnė kova — juo didesnis nugalėtojas.

Pagrindinė sąlyga tautos laisvei įgyti

(Vydūnas)

A. Žiūrint į tautą kaip į vieną visumą, ji suprantama kaip tam tikra žmoniško gyvenimo augma (organizmas). Jos nariai ir nareliai kuriasi, tarpsta, bręsta ir po visa to vėl pranyksta. Naujos kartos kyla į tautos gyvenimą tarp subrendusių kartų, o senosios iš jo dingsta. Bet tautos visuma laikosi, yra pastovi savo nuolatiniu atsinaujinimu.

Gerai ją stebint, aiškėja, kad visuma yra gamtos dalykas. Gamtoje žinoma augmenija su savo gyvumu. O tas gyvumas su savo ypatumu pasireiškia ir žmogaus kūno gyvenime. Bet kiekvieno žmogaus žmogystoje yra numanyti ir gyvuliškumas. Vienok prasiskverbia pro visa-to pamažu žmoniškumas, žmoniškasis gyvumas siekia užviršyti visą gyvenimą kokio ypatumo jis nebūtų žmogaus asmenyje ir asmenybėje.

Vis dėlto kaip visa gyvybė taip ir žmoniškumas yra tikras slėpinys. Jis kyla iš visai nenuvokiamo didio slėpinio, kurs yra pradą viso-to, kas yra kas apreiškia ir sudaro V. satą.

Labai pastebėtina, kad žmoniškėnis gyvumas yra ypatingas kiekvienoje tautoje, nors žmoniškąjį esmę tegali būti suprantama kaip visur ta pati. Skirtumui jau daug reikšia gyvenamoji šalis. Kaip augmenys ir gyvuliai geriausiai tarpsta tam tikrame krašte taip ir žmonės. Jų kūnas bet ir visa jų žmogysta veikiama aplinkos ir labai ypatinčiai žemės magnetizmo. Iškilę iš gimtojo krašto žmonės jautia lyg kiek gyvumo netenka ir ilgstasi savo tėvynės.

Bet kiekvieno žmogaus žmogysta yra veikiama jo esmės. Ji yra jos kilmė. Ji kūrėsi gamtos jėgomis veikiant, žemiškajame gyvenime au abstaba, kūna ir vidinį gyvumą. O jeigu žmoniškąjį esmę įstengia ko-aiškiau apreiškinti, žmogus tiki galės gyventi visiškai savaip. Jis nusimano esąs savo žmogystoje ta galia, kuri visus jos apreiškimus nustato kaip jų Viešpats. Kalbama apie tai, kad žmogus esąs laisvas, esąs laisvos valios esybė.

Taip tautos kalba apie laisvę, jeigu kiekvienos tautos žmonės gali gyventi savo būdu, santykius tarp jų tvarkyti atitinkant savo ypatumus, ir visa savo gyvenimą nustatyti, kaip suvokti, kad kiekvienam judesini, kiekvienam veikimui žmogaus yra ko-nors skatinamas, o labai dažnai tiesiog privertiamas, kad veikia be jokios atstangos.

Žinomi yra tūli kūno gyvenimo reikalingumai, turi būti patenkiami, jeigu žmogus nori kūną gyvą ir juo pasinaudoti patirtomis ir apreiškimais. Iš to jau aiškiai matyti, kad žmogus nėra visai laisvas, bet įterptas į tikrus būtinumus.

Toliau ir kyla vidiniame žmogaus gyvenime visokios būsenos, visokie jausmai, geidavimai, troškimai, aistros ir dar visa-kas. Tė, tiesa, žmogus galėtų jau juos ar sekti ir patenkinti, ar jiems pasipriešinti ir juos nuguldyti... Bet nepalyginamai didžiausias žmonių skaitinis jiems pasiduoda, jiems vergauja ir juos apreiškia, o jų esmę liekasi lyg apnykusi.

Beveik tą patį žmogus patiria apie vidinį savo vaidlavimą apie savo mintis ir mąstymus. Jis juos pats kuriasi, jiems suteikia šviesos iš savo sąmonės. Bet juos susikūręs, jis jiems ir pasiduoda ir leidžia ji vadioti, tarsi jie būtų jo valdytojai, ypatiai, tada, kad jie susisieja su visokiais geiduliais. Ne numano, kad jis yra savo kūrinys, būtent mintių ir apskritai protavimų tarnas. Dažnai jis net-gi tiki, kad jo protavimas sudarąs jo esmę. O nors kiek sąmoningai susivokdamas jis gali numanyti, kaip jis tada yra nelaisvas.

Žmogus laisvėja numatydamas, kad jis kaip žmogus yra kita-kas kaip jo kūnas, bet ir kaip jo jausmas, jo nuotaika ir jo protavimas. Visam-tam jis yra pradą ir pagrindą ir turi visa to apreiškimą nustatyta. Taip save suvokdamas jis iš nelaisvės jau kiek atsigaua. Bet daug reikšmingiau dar yra, kad jis stengiasi numanyti savo esmės kilmę, didįjį slėpinį, kurs yra vis-ko išeiga ir pagrindas, ir juo sekdamas eina kūrybos vyksmu.

Tada žmogus iškyla iš visų suvaržymų ir pavergimų ir jautiasi laisvėjantiu. Prisimena garsaus Krikščioniškumo Skelbėjo Augustino žodis: „Deo servire summa libertas. — Dievui tarnauti pilniausioji laisvė“.

Jeigu tokių žmonių daugėja tautoje, visa ji ir laisvėja, nors būtų ir užplūsta kitos tautos gyvumo ir jojo galios. Taip gyvendama tauta amžiais ir pakita. Patirtiai yra nuolyatai kitokie ir taip veikia žmonės, suaukia pasikeitiantis atsiliepi-mus.

B. Labai reikšminga patirtis yra tai, kad galingesnė, didesnė tauta užplūsta savo gyvumu mažesniąją. Didiosios tautos gyvumas veikia kaip galia, kuri stengiasi visa už-

niktosios tautos gyvenimą savo būdu tvarkyti ir jos gyvumą kaip nors pakeisti. Užvertia jai savo būdus ir savo kalbą. Užplūstosios tautos gyvumas tuo yra lyg stabdomas savotiškuose apreiškimuose ir visame savo ypatume. Tada tauta jautiasi nelaisva. Jos gyvumas spaudiamas veržiasi lyg į visas šalis. Ir nebelleka jos paveldėtojų ypatumų, kokie jie būdavo ir stengėsi apreiškinti. Sukyla tada ilgesys išgyti galimumą gyventi savaip būti laisva. Taip būdavo visais žmonių amžiais, tai kartojasi ir dabartyje.

Bet reikia numanyti, kad ir tokia tautos nelaimė yra įterpta į Kūrybos vyksmą. Kaip kiekviena ir mažai nelaimė, taip ir šioji turi savo prasmę. Ira žmoniškumo skatinimas atsiskleisti, įsigalėti. Ir veikia koskaudiau ko - mažiau yra tautoje pastangos dėtos žmoniškumui įsailinti prieš visą pažmoniškumą.

Ira dar ir kitas vyksmas tautų santykiuose. Vienos tautos renkasi žmogų iš kitos tautos, žmona sau žmogų iš tokios. Gimsta iš tokios tuokos nauja karta su dviejų tautų ypatumais jos gyvume. Pasireiškia tada tokioje žmogystoje lyg ypatingi priešingumai. Subrendę žmonės jautia tai lyg kokį vidinį varžymą, kokią nelaisvę savo apreiškimuose. Bet tai nevelkiama, jeigu pasistengia esmiškai laisvėti. Ir dažnai pavyksta tada net turtingesni ir pilnesni apreiškimai.

C. Visi - tai apmąstius gal aiškėti, kad tautos visuma ir jos gyvenimas yra pagrįstas pavienių jos žmonių pastangomis ir jų išdava. Kaip kiekvienas žmogus gali gyvenime naudotis laisvėjimui, taip laisvėja ir visa tauta. Kiekvieno žmogaus siekimas laisvėti yra pagrindinė sąlyga visai tautai laisvėti.

Bet tam aiškiai matyti, reikia suprasti, kas yra žmogaus laisvė. Kalbama dažnai, kad žmogus esąs laisvas, kad jis turįs laisvą valią. Tikima, kad žmogus visais savo apreiškimais teikiąsi gyvenimui iš savo esmės. Bet geriau stebint save, galima. Esmiškai laisvėjantios tautos žmoniškumas nuolat šviesiau spinduliuoja ir veikia tuos, kurie ją yra paverę, taip kad jie pakinta ir atslūgsta nuo jos, įstengdami vertinti visų žmonių žmoniškumą ir jų laisvės apreiškimus.

Iki šio laikraščio numerio Vasario 16 Gimnazijai suaukota: 2.975 pezai. Aukojai:

- Stasys Kavaliauskas 150 pezų, Stasys Mikėlionis — 50 pezų. Po 30 pezų: Andr. Baltrušaitis, Juan Balčius, Ad. Veselis, junr., Eduardo Ciniuskas, Jonas Čikštas — 20 pezų. Po 10 pezų: Kaz. Krikščionas, Bern. Banys, Alf. Espeche, Alf. Diaz, Daukantas, Ed. Radionovas, Povilas Garška, Alb. Ciplys, Kaz. Žvirblienė, Dėminga Simonaitienė, Ad. Dementavičius. Po 5 pezus: Ana Della Espeche, Ocampo Bonifacio R. Maria L. Espeche, A. Amigorena, Mosinelli. Visiems autokotojams didelė skautiškas Ačiū! Aukotojų sąrašas seks toliau.

BUENOS AIRES IŠKILMINGAI PASVENTINTAS O. IR M. LIMBŲ GRAŽUS NAMAS FLORIDOJ

Religines apeigas atliko kun. V. Šimanskis, MIC, gegužės 20 d. per Sekmines, palinkėdamas Aukščiausiojo palaimos ir ramybės. Iškilminguose pietuose dalyvavo daug giminių ir pažįstamų, gėrėdamiesi šeiminių vaikštingumu. O. ir M. Limbai yra pavyzdiniai lietuviai ir katalikai, nuolat remia lietuvių parapijos kultūrinės įstaigas ir „Laiką“. Tai vienintelė šeima Argentinijoje, kuri per „Laiką“ yra užsisakiusi kat. dienraštį „Draugė“ iš Š. Amerikos. Keturį Limbų sūnų yra pasižymėję dviračių ir žuvavimo lenktynėse ir yra laimėję keletą sidabrinių taurių, kurias galvoja paukoti Liet. Kolonijos Tautiniam Muzėjui Avelanedeje.

* 3 d. birželio — sekmadienį, lietuvių Aušros Vartų parapija gausiai dalyvavo kaimyninėje — San Juan Bautista parapijoje iškilmingoje Dievo Kūno procesijoje, kurioje buvo nešama Gailestingosios Aušros Vartų Dievo Motinos gražiai papuoštas paveikslas.

* Pijus Sruoginis dirba mechaninės buchalterijos skyriuje, yra Jefe del Departamento en Direccion General de Rentas de la Provincia La Rioja.

SUZIEDUOTUVES Santa Fe mieste, p.p. Valerijos ir Boleslavo Jurgelionių nuosavyse namuose, (Alvear 3039) š. m.

LIEPOS 1 D., SEKMADIENI, 17 VAL. AUŠROS VARTŲ BAŽNYCIOJE, BRASIL Y MENDOZA, AVELLANEDA,

MADRE DE LA MISERICORDIA CHORAS,

Šv. Tėvo Pijaus XII šventėje ruošia RELIGINI, VOKALINI IR INSTRUMENTALINI KONCERTĄ.

- Programoje: 1. Madre de la Misericordia choras išpldys gražiuosius Schuberto, Gounod, Palestrinos ir kt. kūrinius. 2. Vargonais ir smuiku — Haendelio, Bacho ir kt. fugas ir maršus. 3. Žymieji solistai iš TEATRO COLON — Gruodžio, Naujalio, Stradella ir kt. kompozicijas.

Visi nuosirdžiai kviečiami atgaivinti savo dvasią kilniu menu. Pasikvieskime ir svetimtaučius.

ĮĖJIMAS LAISVAS.

gegužės 26 d. susižiedavo p. p. Jurgelionių dukterė su buenosairiečiu „Vyties“ Klubo veikėju p. Juozu Deveikiu.

Juozas Deveikis, turi atsakomąją vietą General Roca geležinkelio raištinėse ir baigia Ekonominio Fakulteto mokslus Buenos Airėse. Į Santa Fe atvyko lydimas savo tėvo Juozo Deveikio, kolonijos veterano, žinomo veikėjo Z. Juknevičiaus uošvio.

Linkime susižiedavusiai porai Dievo palaimos ir neužilgo sukurti šeimą, pagrįstą katalikybės ir lietuviybės idėjomis. Kor.

JIESKO KAMBARIO

Vienišas senyvo amžiaus vyras, turįs nuolatinį darbą, įieško kambario lietuviškoje šeimoje — Flores, Paternal, Primera Junta ar Liniers rajonuose. Pranešti telefonu: T. E. 59 - 1918 arba „Laiko“ administracijai 20 - 9027.

* Pajieškoma moteris namų švaros ir virtuvės darbams šeimai be vaikų. Vaiglo paaušimas paprastas. Su išlaikymu mokama 600 pezų į mėnesį. Adresas: Tronador 2726, Capital (Estacion Coghlan), telef. 51 - 2969.

PADEJUS

Visiems prisidėjusiems ir dalyvavusiems mūsų tėvelio Jono Bukausko laidotuviuose, ypač L. A. Susivienijimui, nuosirdžiai dėkoja Jonas ir Pranas Bukauskai

SANTA FE

— Gegužės mėnesio 27 dieną buvo iškilmingas Viktoro ir Eugenijos Kalėdų 25 m. vedybinio gyvenimo minėjimas. Iškilmės iš Rosario buvo užkviestas kun. Jonas Duoba, kuris Kalėdų šeimos intencija

Aldonos Kalėdaitės - Beckmann sūnaus Armando krikštynos. Fotografijoje matyti Armando tėvai su kūmais: Nelida Kalėdaite ir Eduardu Beckmann.

SUSIVIENIJIMO LIET. ARGENTINOJE 7-tas

(Wildes) skyrius savo veiklai atžymėti ruošia š. m. birželio mėn. 9 d.

DIDELI VERMUTA

su specialia meno programa. Vermutas įvyks Dr. Vinco Kudirkos vardo salėje. Bilietų skaičius ribotas.

Pradžia 21 val.

S.L.A. Centro Valdyba

A. + A

MŪSŲ MIRUSIEJI

* Viktoras Zabolevičius iš Zūkų, Vilniaus apskr. mirė gegužės 11 d. Velionis sulaukė 56 metus amžiaus. Į Argentina atvyko 1930 m. Turėjo nuosavą mėsinių su bendrininku Juozu Žilėnu. Mirė širdies liga sirgęs ilgą laiką. Paliko nuliūdusius: sūnų Petrą, dukterį Genę ir žmoną Anelę. Palaidotas Chacarita kapinėse.

Visi likusieji reiškia gilią padėką visiems prisidėjusiems prie laidotuvių, o ypač Juozui Žilėnui.

Š. m. 15 d. sucina metai kai palaidotas Chacarita kapuose LIUCJANAS MESKAUSKAS, kilęs iš Paliskių km., Krakų vls., Kėdainių apskr. sulaukęs 57 metų ir aprūpintas šv. Sakramentais.

Šia proga liūdinti žmona Ona ir dukrelės Genovaitė ir Onytė, Ausros Vartų bažnyčioje užprašo iškilmingas šv. Mišias 8 val. už velionies vėlę ir kviečia savo gimines ir pažįstamus jose dalyvauti.

ISNUOMUOJAMAS GALPONAS

— SANDĖLIS 6.50x5 m. su FUERZA MOTRIZ. Kreiptis: A. Aleksa, Ascasubi 365, Wilde.

LIETUVOS PASIUNTINYBES adresas: Rambla, Rep. de Chile 1606, Montevideo.

LIETUVISKAS PENSIJONAS e. 19, nr. 854, Miramar, F. C. G. R., netoli pliažo, atidarytas visus metus. Nuo kovo 10 d. iki gruodžio 15 d. papiginta kaina.

Savininkas

JUOZAS VASILIAUSKAS

GIUZINIŲ IR UZUOLAUDŲ DIRBTUVĖ-PARDUOTUVĖ

Parduodam medvilnė, vilnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės.

Kainos prieinamos Sav. Antanas Šalčiūnas Juan B. Alberdi 925-31. T. E. 60-2784.

* Montevideo Liet. Kat.

RADIO PUSVALANDIS

yra kiekvieną sekmadienį 8,30 val. ryto radio Solis bangomis (CX 44).

ELEKTRICISTAS

• PRECYZINĖ ELEKTROS TECHNIKA

REMONTUOJAMA:

- ŠALDYTUVAI - HELADEROS,
• RAŠOMOSIOS,
• SKAIČIUOJAMOSIOS MAŠINOS ir
• VENTILIATORIAI.

Mėnesinis mokestis

DARBAS GARANTUOJAMAS

B. A S A K A

Dirbtuvė-taller: Butas: MEXICO 766 MEXICO 950 T. E. 38 - 2950

Imprenta de "LAIKAS" Mendoza 2280 * Avellaneda

Š. m. gegužės 31 d. mirė Jurgis Blontaitis sulaukęs 54 metus amžiaus. Velionis yra kilęs iš Pažosų

km., Joniškėlio vls. Biržų aps. Į Argentina atvyko 1929 m. ir vedė Elena Jankauskaitę. Apie 20 metų sąžiningai dirbo medžio fabrike Buenos Aires. Paskutiniu laiku jau gavo pensiją, bet įsisėnėjusi širdies liga sutrumpino žemišką gyvenimą. Aprūpintas visais paskutiniais sakramentais laimingai persikėlė į amžinybę, palikdamas liūdinčią žmoną, dukrelę Bertą Smalietienę ir brolių Motiejų. Palaidotas Sarandi kapinėse.

Gegužės 30 d. mirė JONAS BUKAUSKAS,

Velionis gimė 1903 m. gegužės 6 d. Raseiniuose. Vedęs Oną Treinauskaitę, 1927 m. atvyko į Argentina. „Tamet“ metalo fabrike patvariai ir sąžiningai išdirbo 28 metus prižiūrėtoju. Buenos Aires mieste turėjo gražų namą. Pasirgęs du mėnesius širdies liga, apūpintas amžinajai kelionei paskutiniais Sakramentais, atsiskyrė su šiuo pasauliu. Paliko liūdinčius sūnus Joną ir Praną. Palaidotas Chacarita kapinėse.

ELEKTROS INSTALIJOS

FABRIKUOSE IR NAMUOSE, VOLTAŽO REGULIATORIAI, ALIARMO INSTALIJOS PRIEŠ GAISRUS IR VAGIS

(specialiai mūsų suprojektuota aliarmo instaliacija vitrinoms), įvairios elektr. kontrolės sistemos, motorų vyniojimas (bobinaje).

Darbą atlieka prityręs personalas. Duodame vieniems metams garantiją.

P. MAČERNIS, C. Isleta 1957, Lanus-Oeste.

(Sėkmadieniais galima tartis lietuvių parapijoj).

NUOSAVYBIŲ ADMINISTRAVIMAS

JUANA DAILYDĖ, vedėja

SANTIAGO DEL ESTERO 286, p. 4, e. 4; T. E. 37-6435 Perka ir parduoda neužimtus namus. — Sutelkia paskolas pagal namų, žemės ir statybų garantijas nuo 3 iki 15 metų už 9%.

MIKŠTŲ KĖDŽIŲ FABRIKAS

GAMINAMOS ĮVAIRIŲ STILIŲ MINKŠTOS IR STIPRIOS KĖDĖS.

ATLIEKAMI ĮVAIRŪS STALIAUS DARBAI.

Savininkas

Jonas Janušis

COCHABAMBA 1811-17

Villa Scasso

T. E. 68 - 5950

LIETUVIAMS 20% NUOLAIDA

su moderniu — elektrišku kopmektu, fotografuojant sužiedotuves, vestuves, krikštynas, gimtadienius ir parengimus. Organizacijų veiklos nuotraukos spaudai — Veltui. Visi foto darbai ir filmų pardavimas.

L. Kačausko FOTO „REPORTER“,

c. Mendoza 2249, Avellaneda (prieš liet. bažnyčią)

T. E. 20-9027 nuo 16 iki 20 val.

ALBERTO E. TIMINSKAS

COCHERIA „M I T R E“

Pasirūpina laidotuviams — veža ligonius — daro keliones į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštams.

B. Rivadavia 718 T. E. 22 - 2045 Piñeyro

* Juozas Krutas mirė gegužės 29 d. Florito ligoninėje nuo negailingos prieš rankos — albano A. Olla. Velionis buvo persautas. Gimė 1921 m. Dauguose, Alytaus apskr. Į Argentina atvyko 1925 m. Paliko senokus tėvus didžiausiam skurde — Juozą ir Karoliną Plitninkaitę Krutus. Buvo vedęs su itale Nelida Decco ir turėjo dukrelę vardu Nelida, 2 m. amžiaus. Palaidotas sekantį dieną Sarandi kapinėse. Mirusiojo tėvai nuoširdžiai dėkoja visiems prisidėjusiems prie laidojimo išlaidų ir tolimesnės pašalpos.

* Antanas Korčikonis mirė gegužės 24 d. sulaukęs 48 metus amžiaus. Palaidotas gegužės 26 d. Sarandi kapinėse.

* Petras Tatoris mirė gegužės 26 d. sulaukęs 54 m. amžiaus. Palaidotas taip pat Sarandi kapinėse.

* Teresė Gudavičienė aprūpinta šv. sakramentais mirė gegužės 26 d. Palaidota Sarandi kapinėse.

Išsėkitės visi mirusieji amžinoje ramybėje!

PADEKA

Argentinos Liet. Kat. Moterų ir Mergaičių Dr-ja „Birutė“ širdingai dėkoja visiems, kurie prisidėjo prie programos išpildymo Motinos Dienos minėjime.

Pirmiausiai tariame širdingą ačiū p. D. Ginterytei už gražiai paskaitytą kūrinėlį, p. T. Jackevičiui už padėkamuotą eilėraštį.

Visiems artistams: M. Derenčiūtei, H. Bagdonui, J. Paspirgelytei, R. Malelai, V. Bagdonaitėi, A. Matukui, J. Kriščiūnui, S. Stanaičiui, B. Sturevičiūtei ir režisoriui S. Derenčiui, kurių pastangomis veikalas buvo puikiai suvaidintas; taip pat ir suflerai U. Šilaikienei už sufleravimą, P. p. S. Sturevičiui, A. Paršeliui, K. Misiūnui, M. Vileičiui, A.

O. A. ir R. KAIRELIAMS, Lietuvoj mirus tėveliams provizoriui Lukšui ir Kaireliams, gilioj liūdesio valandoj reiškia nuoširdžiausią užuojautą V. V. Malelai ir V. B. Survilai

Tragiškai mirus BRONIUI SKARŽAUSKUI, gilią užuojautą reiškia jo žmonai Veronikai, broliui ir giminėms Jurgis, Danutė ir Pranutė Gilvydžiai

Gauta iš Lietuvos žinia, kad ten mirė mūsų mylimas tėvelis JURGIS STUNDŽIA, taip pat ir brolis su broliene, JURGIS ir SOFIJA DISEVIČIŪTĖ STUNDŽIAI. Už jų skaisčias vėles bus atlaikytos šv. Mišios Maria Auxiliadora bažnyčioje, Berisso, sekmadienį, birželio 17 d. 10 val. ryto. Kviečiame visus „Mindaugo“ Dr-jos narius ir visus pažįstamus dalyvauti pamaldose. Išsėkitės mielieji numylėtoje tėviškės žemėje ir lai Dievas duoda jūsų sieloms amžiną laimės vainiką Amžinojoje Tėvynėje. Ona Ryliškytė, Vincas Stundžia ir sūnus.

Norvaišai už tvarkos palaikymą. O ypatingai Dr-ja „Birutė“ turi garbės padėkoti visiems Dr-ja sveikinusiems 25 metų sukakties proga: Augštai Gerbiama J. E. Ministrui Grauziniui su Ponia, p. Generalui Daukantui, TT. Marijonams, Kun. Dr. A. Kleivai už gražią ir išsamią paskaitą, Bendruomenės vardu sveikinusi p. Ig. Padvalskiui, Liet. IŠL. Centro vardu p. Z. Juknevičiui, Jaunimo Dr-jos vardu p. K. Misiūnui, Šv. Cecilijos choro vardu p. V. Rymavičiui, Vyčių vardu p. J. Linkevičiui, „Mindaugo“ Dr-jai, Šv. Kazimiero Seserims, „Lalkui“, Gyvojo Rožančiaus Brolijos vardu sveikinusi p. Elena Buzienė ir p. P. Gudelevičiui. Taip pat širdingai dėkojame P. Černiauskenei ir Jaunosioms Birutietėms už gražiai pašokus tautinius šokius. Arg. Liet. Kat. Mot. ir Merg. „Birutės“ Dr-jos Valdyba.

AUTOMOBILIŲ TAISYMO DIRBTUVĖ ATLIEKAMA: REGULIAVIMAS — REMONTAS — STABDŽIAI RADIOTORIAI. ELEKTRINIS VIRINIMAS IR TEKINIMAS (soldadura, autogena, electrica ir torneria) Sav. MEŠKAUSKAS y CIA. ESCALADA 2025 CAPITAL FEDERAL (Altura Av. de Trabajo 5000)

JIŠKOMA ŠEIMININKĖS, lietuviškos virėjos. Duodamas kambarys, lova etc. ir \$ 500 mėn. atl. Kreiptis: Billingham 1753, 3 aukštas A. Cap. T. E. 83 - 6686

Casa MUSKETAS Parduoda PLOKŠTELES, PIANINUS, AKORDEONUS, BANDEONUS TELEVISIONS APARATUS ISNUOMUOJAMA PIJANINUS T. E. 50 - 5948 Sanabria 2790-92 LAIKRODŽIUS, ŽIEDUS IR KITOKIAS BRANGENYBES taisau ir parduodu naujus. NIKODEMAS LEIPUS Cangallo 192, Temperley, T. E. 243-4702

MECHANINĖ DIRBTUVĖ, Elektrinis virinimas ir tekimas (soldadura autogena, electrica y torneria) Sav. MEŠKAUSKAS ir Cia. Escalada 2025, Cap. Federal. TEXTILBRAŽĖNAS Lietuvių audimo fabrikas. Tucuman 3718 Monte Chingolo 4 de Junio

* MOTERŲ GROŽIO SALONAS IR KIRPYKLA „HENRY“. Įvairiausių madų šukavimas moderniausiomis priemonėmis, 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius: Leandro N. Alem, 818, Banfield.

SIUVIMO AKADEMIJA Profesora ONA BALNAITYTĖ c. Manuel Esteves 1129, Dock Sud. SINGER SISTEMA Trečia pamoką pasisūsi savo drabužių.

* „PENSION LITUANA“, sav. Juozas Palšis: Villa Rumipal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie žavingo kalnų ežero. (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas.

* OPTIKAS V. RASIŪNAS: Gral. Mariano Acha 876, Morón: Šešt. 13 — 17 val. ir sekm. 13 — 16 val. * MINKŠTŲ KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ Sav. Mikėlonis ir Gelbuda: Cosquin 5565, Villa Lugano.

* CONDOR HOTEL, Villa Rumipal, frente al Balneario del Embalse del Rio III (Sierras de Córdoba) Sav. Paulauskas ir Degulis. Lietuviški valgiai.

V. RAMANAUSKAS RADIO TECHNIKAS mokslus baigęs JAV-bėse. Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio aparatus. Duoda išsimokėjimui. POLA 289, Buenos Aires T. E. 64 - 4154

* „LIETUVA“ Sav. V. Nalivaika. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Güemes), escritorio 529, p. 5. T. E. 33 - 9584.

* ALF. DEGULIO ir K. PAULAUSKO lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnauja patys šeimininkai.

* „ŽEMAITIJA“, Islas del Ibicuy. Sav. J. ir A. Burokal.

Buenos Aires Avellaneda

Iškilingai minima GEDULO DIENA

Lietuvių Kolonija susitarė su mūsų Pabaltiečių Broliais — Latviais ir Estais vieningai minėti Pabaltijo Gedulos Dieną, kurioje bus pakelti protesto balsai prieš žiauriaus rusų okupaciją, ištrėmimus ir nesiliaujamus brolių žudymus.

Paminėjimas įvyks š. m. birželio 17 d., sekmadienį, Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda, 4 val. popiet su labai didele ir įspūdinga programa, kur dalyvaus kolonijų atstovai, chorai, solistai. Be to, bus rodomos latvių ir lietuvių labai įdomios filmos, kurios plačiai pavaizduos, kaip bolševikai okupavo Lietuvą, Latviją ir Estiją, ir ką jie ten padarė. Įėjimas į rengimą yra laisvas. Kviečiamos dalyvauti lietuviai, latvių ir estų kolonijos. Taipgi yra kviešti ir kitų draugiškų už geležinės uždangos tautų atstovai.

LIETUVIAI GRAŽIAI PASIRODĖ TAUTŲ EISENOJE

Gegužės 27 d. Buenos Aires mieste įvyko įvairių tautų didelė ir margaspalvė eiseną, kurią religinių ir tautinių tikslu suorganizavo Imigrantų Komitetas. Lietuviai pasirodė žymiai geriau už kitas didesnes tautas, savo skaitlingumu ir organizuotumu.

Prie Av. 9 de Julio ir Cangallo pradėjo rikiotis lietuviai. Iš Aušros Vartų parapijos atvyko organizacijos su savo vėliavomis. Prėkyje, uniformuoti skautai, lydimi tautiniais drabužiais pasipuošusių mergaičių, vedė lietuvių eiseną. Visų didelį dėmesį atkreipė vėliavas seką su tautine juosta perjuostas generolas T. Daukantas, prieš kurį buvo nešamas plakatas: „Lietuvoje 1941 metais komunistų kankintas Gen. T. Daukantas, Lietuvos ex-Ministras Argentinoje“. Pilnos gatvės stebėtojų, praeinančių senelį generolą, su užuojauta sveikino gausiais plojimais.

Užsieniečius stebino tautiniais drabužiais pasipuošusios ilgos eilės mergaičių ir berniukų iš Avellanedos ir Villa Lugano benešančių ištiestas, ilgas tautines, argentinaišką ir lietuvišką, vėliavas.

Pirmą kartą buvo nešamas meniškas ir didelis Aušros Vartų paveikslas, papuoštas rūtėmis, rožėmis ir lietuviškais audiniais, su parašu: Gailestingoji Aušros Vartų

Motina iš Vilniaus — Lietuvos. Paveikslą lydėjo Tėvai Marijonai, Sešelės Kazimierietės, būrys pasipuošusių berniukų ir tūkstantinė minia išsiriikiavusių tautiečių, suvažiavusių net iš tolimų apylinkių. Ypač savo gausiu dalyvavimu „frontą“ laikė vyrai. Visi giedodami lietuviškas giesmes ir melsdamiesi, per Av. de Mayo, ėjo į katedrą. (Tik galima, kad nedalyvavo chorai ir maža tebuvo uniformuotų skautų).

Išpuoštoje Katedroje buvo laikomos iškilmingos šv. Mišios imigrantų ir jų tėvynių, daugelio pavergtų ir jų komunistų, intencija. Daugelio širdį sugraudino bendras pasiaukojimas Nekalčiausiai M. Marijos širdžiai, prašant visam pasauliui ir savo brangiajai Tėvynei laisvės ir taikos. Naujasis Buenos Aires arkivyskupijos valdytojas Jo Ekscel. Ark. Dr. Lafitte savo karšto kalboje pabrėžė visus jungiančio CREDO — Tikėjimo Išpažinimo reikšmę bei svarbą ir suteikė specialų palaiminimą.

Garbė visiems šios didingos ir retos eisenos organizatoriams ir dalyviams, kurie nebodami asmeninių nepatogumų ar laiko trūkumo, viešai ir drąsiai išreiškė savo prisirišimą ir ištikimybę DIEVUI IR TĖVYNEI.

„BIRUTES“ DR-JOS 25 METŲ SUKAKTIES IR MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS AVELLANEDOJE

Š. m. gegužės 26 d. Lietuvių Salėje, Avellanedoje įvyko „Birutės“ Dr-jos 25 m. sukakties ir Motinos Dienos minėjimas. Reikšminga sukaktis, nors, kai kas, gal ir visai nepriduoda toms sukaktims reikšmės, per mažai suprasdami, kaip sunku ilgą laiką sunkiose gyvenimo sąlygose išlaikyti organizuotą vienetą. O per 25 metus, kad ir kuri organizacija mažai ką daro, bet padaro daug, ko, žinoma, negalima būtų pasakyti apie „Birutės“ Dr-ją.

Pasirodo, kad ir kaip visuomet, „Birutės“ Dr-ja buvo rūpestingai pasirėngusi. Veikalas buvo pritaikintas tai dienai, gražus ir tinkamai suvaidintas. Artistų tinkamas parinkimas parodė režisoriaus p. S. Derenčiaus sugebėjimą. Panelė M. Derenčiūtė, režisoriaus dukterė, kuri vaidavo motiną pati nebūdama motina, parodė gilius motiniškus jausmus ne tik tikrajam savo sūnui, Antanui, bet taip pat ir savo marčiai.

Sužavėjo klausytojus gražus ir įdomus kūrinėlis apie motiną, kuri paskaitė Danutę Ginterytę, meniška paroklamuotas eilėraštis T. Jankavičiaus, „Birutės“ Tautinio Sambūrio šokiai.

„Birutės“ Dr-ja gavo daug sveikinimų, kurie išvardinti padėkoje, o užbaigos žodį tarė „Birutės“ Dr-jos dvasios vadovas kun. A. Kleiva.

Dvasios vadovas pabrėžė visiems tėvams, kad siektų pilnutinio savo vaikų auklėjimo; duotų jiems ne tik gerą išsilavinimą, bet taip pat ir religinį pagrindą, kad vaikai mokėtų gerbti tėvus senatvėje, pasimelstų prie jų kapo. Jaunimą kvietė į birutielių eiles, kurios auklėjasi lietuviškoje ir katalikiškoje dvasioje, kaip buvo auklėjami visi vaikučiai, kai dar jie ėjo Vargo Mokyklą Lietuvoje prie ratello. Per vakarą buvo įteikta gražių gėlių puokštės „Birutės“ Dr-jos pirm. A. Bagdoniūnei, Jaunųjų Birutielių vadovei p. Aldonai Černiauskienei, Mažųjų Birutielių vadovei p. A. Mikelionienei, režisoriui S. Derenčiui ir „Birutės“ Tautinio Sambūrio akordeonistui R. Runimui. Publika plojimais palydėjo Dr-jai nuspilniusių asmenų pagerbimą.

Svečius linksmino geras vokiečių orkestras „Lyra“ iki ankstyvo ryto.

LINKSMAI ŠOKĖS

VYKSTA Į MONTEVIDEO

Vaidybos Meno Mėgėjų Būrelis, vadovaujamas K. Runimo vyksta į Montevideo, kur birželio 23 d. 20.30 val. Armenų Salėje, c. Agraciada 2846, suvaidins 3-jų veiksmų komediją „Karolio Teta“, vaidintą Lietuvių Salėje, režisuojant K. Runimui ir per Gedulo Dienos minėjimą birželio 24 d. 16 val. (Montevideo - Cerro), Lietuvių Bažnyčios Salėje, c. Belgica 1765 Gedulo Dienai pritaikytą ir su dideliu pasisekimu kelis kartus Lietuvių Salėje, Avellanedoje kartotą K. Runimo „Laisvės Kainą“ ir gyvąjį paveikslą — „Pavergtųjų Viltis“. Ten vyksta pats režisorius ir Vaidybos Meno Mėgėjų Būrelio vadovas K. Runimas ir artistai: Z. Jaunius, Alg. Matukas, J. Jankauskas, H. Bagdonas, D. Ginterytė, O. Savickaitė, St. Stanaitis, R. Malela, O. Deveikienė, M. Sturevičiūtė, N. Povilonytė, V. Simutis. Linkime sėkmės!

NAUJI „LAIKO“ RĖMĖJAI

(neskaitant prenumeratų)

\$ 50. — A. Aleksa
„ 25. — Dr. J. Gintyla
„ 15. — J. Galvelis
„ 10. — J. Zabarauškas
„ 5. — P. Kuraitis

Visiems Rėmėjams nuoširdžiai dėkoja „LAIKO“ Administracija

PADEKA

Jonui Janušui už \$ 50 — auką lietuvių parapijos vargonams nuoširdžiai dėkoja

Parapijos Klebonas

GAUSIOS AUKOS L.K.T. MUZĖJUI AVELLANEDOJE

Stasė Bužinskienė — lietuvišką rankšluostį.

Marijona Skatikienė iš Lietuvos atsiųžta 1929 m. vaškinę žvakę, Emilija Žvinienė — lietuvišką rankšluostį.

Aukotojams maloniai dėkoja
Muzėjaus Vedėja

Antanas, jos sūnus, kurį suvaidina H. Bagdonas, nepaprastai natūraliai jautėsi savo rolėje. Parodė žrovams pavyzdį, kad ir dideli vaikai turi klausyti patarimų savo senos ir gyvenimą pažinusios motin ir tik jos paklausę tampa laimingi. Marytės rolę vaidino p-lė J. P. Pirgelytė, Antano žmona. Visus žavėjo jos personžas, nelaimingos motinos ir žmonos, tyliai kenčiančios dėl vyro vėjavaikiškumo ir jos nesupratimo. Ji vyrą mylėjo gilia meile; meilė atšalo, nes buvo nesuprasta. Neblogiau atliko savo roles ir A. Matukas, Marytės dėdė, R. Malela, Jonas, augintinis, mylėdamas aklą mergaitę Onutę, V. Bagdonaitę, tikrai ją mylėjęs be jokių išskaidavimų. S. Stanaitis, daktaras, jau ne pirmą kartą pasirodęs scenoje, visus žavėjo rimta savo laikysena, daktaro autoritetu, kuris buvo kiek komiškas, bet savo vietoje. Morta B. Sturevičiūtė, Barbaros rolėje davė visam vaidinimui gyvumo. Nerimtos ir į gyvenimą paviršutiniškai žiūrinčios moters Barbaros asmenyje ji parodė susirinkusiems daug pamokantį gyvenimo personžą. J. Kriščiūnas, Baltrus, tarnas, sukėlė visiems nuoširdaus jumo. Veikalas buvo parinktas tinkamas, auklėjantis, pavyzdys kitiems teatro mėgėjų būreliams.

Sužavėjo klausytojus gražus ir įdomus kūrinėlis apie motiną, kuri paskaitė Danutę Ginterytę, meniška paroklamuotas eilėraštis T. Jankavičiaus, „Birutės“ Tautinio Sambūrio šokiai.

„Birutės“ Dr-ja gavo daug sveikinimų, kurie išvardinti padėkoje, o užbaigos žodį tarė „Birutės“ Dr-jos dvasios vadovas kun. A. Kleiva.

Dvasios vadovas pabrėžė visiems tėvams, kad siektų pilnutinio savo vaikų auklėjimo; duotų jiems ne tik gerą išsilavinimą, bet taip pat ir religinį pagrindą, kad vaikai mokėtų gerbti tėvus senatvėje, pasimelstų prie jų kapo. Jaunimą kvietė į birutielių eiles, kurios auklėjasi lietuviškoje ir katalikiškoje dvasioje, kaip buvo auklėjami visi vaikučiai, kai dar jie ėjo Vargo Mokyklą Lietuvoje prie ratello. Per vakarą buvo įteikta gražių gėlių puokštės „Birutės“ Dr-jos pirm. A. Bagdoniūnei, Jaunųjų Birutielių vadovei p. Aldonai Černiauskienei, Mažųjų Birutielių vadovei p. A. Mikelionienei, režisoriui S. Derenčiui ir „Birutės“ Tautinio Sambūrio akordeonistui R. Runimui. Publika plojimais palydėjo Dr-jai nuspilniusių asmenų pagerbimą.

Svečius linksmino geras vokiečių orkestras „Lyra“ iki ankstyvo ryto.

LINKSMAI ŠOKĖS

VYKSTA Į MONTEVIDEO

Vaidybos Meno Mėgėjų Būrelis, vadovaujamas K. Runimo vyksta į Montevideo, kur birželio 23 d. 20.30 val. Armenų Salėje, c. Agraciada 2846, suvaidins 3-jų veiksmų komediją „Karolio Teta“, vaidintą Lietuvių Salėje, režisuojant K. Runimui ir per Gedulo Dienos minėjimą birželio 24 d. 16 val. (Montevideo - Cerro), Lietuvių Bažnyčios Salėje, c. Belgica 1765 Gedulo Dienai pritaikytą ir su dideliu pasisekimu kelis kartus Lietuvių Salėje, Avellanedoje kartotą K. Runimo „Laisvės Kainą“ ir gyvąjį paveikslą — „Pavergtųjų Viltis“. Ten vyksta pats režisorius ir Vaidybos Meno Mėgėjų Būrelio vadovas K. Runimas ir artistai: Z. Jaunius, Alg. Matukas, J. Jankauskas, H. Bagdonas, D. Ginterytė, O. Savickaitė, St. Stanaitis, R. Malela, O. Deveikienė, M. Sturevičiūtė, N. Povilonytė, V. Simutis. Linkime sėkmės!

LAIKAS

ARGENTINOS
OASA CENTRAL

Franqueo Pagado
Concesión N.º 4289
Tarifa Reducida
Concesión N.º 4015

„EL TIEMPO“ Semanario Lituanos
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As.; T.E. 20-9027

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 524296

Redaguoja Red. Kolegija. Red. Antanas Kleiva. Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra, nesunaudoti — gražinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 50.—, pusm. \$ 27.—, vienas nr. \$ 2.— Urvajuje met. 5 ur. p. Kitar — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

VIII METAI Nr. 167

7 DE JUNIO

TĖVO DIENA

TRADICINIAI BUS MINIMA

1956 m. birželio 9 d., 21 val.

LIETUVIŲ SALĖJE,

Brasil 835, Avellaneda

ARGENTINOS LIETUVIŲ JAUNIMO DR-JOS

Programoje

I.

- 1) Atidarymas
- 2) Pritaikinta Tėvo Dienai paskaita.
- 3) Solo dainos — p. *Marytė Čikštaitė*; pianu lydi p. *Eugenija Čikštaitė*.
- 4) Tautiniai šokiai — Dr. Basanavičiaus Lietuvių Centro Mažųjų Ansambliis — vedėja p. *A. Mikelionienė*.
- 5) Solo siurprizas.
- 7) Tautiniais ir argentinietiškais motyvais popuri — išpildo čiagiminių JAUNŲJŲ MUZIKALINIS KVARTETAS, kurį sudaro: *Rikardas Mušketas, Karolis Dobkevičius, Arturas Kaminskas ir Albertas Baronas*.

8) S O K I A I

iki 3 val. ryto prie geriausios modernios muzikos.

II.

Sekmadienį birželio 10 d. 10.30 val. Aušros Vartų šventovėje, Mendoza ir Brasil, Avellaneda —

Sudėtinės šv. Mišios už mirusius ir gyvus tėvus, o birželio 16 d., 11.30 val. Jaunimo Dr-jos intencija 25 m. sukakties progą.

SV. CECILIJOS CHORO 26 IR „LIETUVOS AIDŲ“ RADIO VALANDELES 9 METŲ SUKAKTYS

Neseniai atšventęs šv. Cecilijos choras 25 m. jubilėjų, perėjo į kitą darbo laikotarpį. Š. m. gegužės 19 d., choras švėsdamas 26 metus, su rengė Lietuvių Salėje, Avellanedoje koncertą, kurį atidarė Lietuvai Išlaisv. Centro pirm. ir „Lietuvos Aidai“ Radio Valandėlės vedėjas Z. Juknevičius trumpu žodžiu. Šv. Cecilijos choras, vadovaujamas V. Rymavičiaus, davė gražių dainų ciklą, kuriame dalyvavo šv. Cecilijos mergaičių ir mišrus chorai, Lietuvių Vyrų kvartetas „Aitvarai“ ir naujenybė — Jaunųjų Muzikalinis Kvartetas, kurį sudaro: *Rikardas Mušketas, Karolis Dobkevičius, Arturas Kaminskas ir Albertas Baronas*. Jaunieji turėjo nepaprastą pasisekimą, nes paėmė lietuviams mėgiamus muzikinius dalykus, išpildė su dideliu pasirošimu ir darnumu. Šv. Cecilijos choras, mūsų veteranas, visuomet sutinkamas su dideliu entuziazmu, nupelnytai daug plovama jo vadovams ir dalyviams, bet nemažiau parodo šilto mūsų žiūrovių ir jaunoms naujoms jėgoms, žengiančioms į meninį darbą. Sėkmės jauniems ir pagarba Jubiliatams — šv. Cecilijos chorui ir „Lietuvos Aidai“ Radijo Valandėlei.

Jubiliatai susilaukė daug sveikinimų žodžiu ir raštu. Programa baigėsi šeimynišku pasilinksminimu.

A. K.

* Jau pasirodė šv. Cecilijos choro 25 m. jubilėjinis leidinys, iliustruotas, kuriame plačiai apibūdinama šv. Cecilijos choro veikla. Išspausdino „Laiko“ spaustuvė, apie kurį plačiau parašysime sekančiame „Laiko“ numeryje.

AUKOS RADIO VALANDELEI

Simonas Sidietis pežų 100, Telesforas-Eva Mikalauskai — 50, Leonas Mušketas — 50, Petras Kazlauskas — 30, Ignas Padvalskis — 25, Adolfas Mušketas — 20, Jonas Janušis — 20, Jonas Viltis — 15. Už aukas nuoširdžiai dėkoja Radio Valandėlės Vadovybė

* Dr. J. Gintyla buvo sunkiai susirgęs širdies liga. Gydytojų namiškių prižiūrimas savo namuose, Gualeguaychu 4104, Bs. As. jau yra žymiai pagerėjęs.

* Gegužės 26 d. Buenos Aires mieste gitaristų draugijos salėje buvo suorganizuotas gitarų koncertas, per kurį gitaristai kambino K. Runimo gamintomis, didelės vertės ir skambiomis gitaromis. Viena gitara įkainuota 15.000 pežų.

* Antanas Andriuškevičius, gyvenęs San Oeste, buvo sunkokai susirgęs. Tačiau paskutiniu laiku, rūpestinga gydytojų ir žmonos priežiūra, sveikata pamažu gerėja.

* Alojas Apanavičius smarkiai susižeidė akį. Sėkmingai gydosi savo namuose Fraga 671, Pineyro.

Lietuvių Vyrų Kvartetas „AITVARAI“

maloniai kviečia atsilankyti visus dainų mėgėjus ir prijaučiančius į savo

K O N C E R T A,

kuris įvyks š. m. liepos 7 d., šeštadienį, 21 val. Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda.

Programoje: Lietuvių tautinės ir populiarios dainos, ištraukos iš operų ir baletas, kurį išpildys TEATRO COLON solistė.

PO PROGRAMOS ŠOKIAI.

GEDULO DIENOS MINĖJIMAS

Šiais metais lietuviai, latviai ir estai vieningai minės

GEDULOS DIENĄ,

kuri įvyks birželio 17 d., sekmadienį, Lietuvių Salėje,

Brasil 835, Avellaneda su sekančia

PROGRAMA:

1. Iš ryto — 8.15 val. — per Radio Mitre speciali pabaltiečių programa.
2. 10.30 val. Lietuvių Aušros Vartų bažnyčioje bus šv. Mišios su pritaikintu pamokslu.
3. 4 val. popiet Lietuvių Salėje, specialiai paruoštoj scenoj, įspūdingas akto atidarymas.
4. Argentinos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos himnai.
5. Kalbės estų, latvių ir lietuvių atstovai.
6. Rezoliucijų priėmimas.
7. Estų dainininkės Ludi Laks dainos.
8. Šv. Cecilijos choras, vad. V. Rymavičiaus, duos Gedulo Dienai pritaikintų dainų koncertą.
9. Bus pademonstruotos latvių ir lietuvių dokumentalinės ir istorinės filmos.
10. K. Runimo sukurtas gyvas paveikslas „Pavergtųjų Viltis“. Išpildys Vaidybos Meno Mėgėjai, vadovaujant K. Runimui.

Dalyvaukime visi ir visos ir pakelkime protesto balsą už naikinamą Tėvynę!

Įėjimas — laisva auka.